

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Régyetelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4-korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Az égi gyermek.

Földi anyától született, de az ég küldötte őt; földi viszonyok között fejlődött és élt, de az égből táplálkozott; a földi világ rombolta le életének templomát, de az ég újból felépítette azt s azóta a könyörülő szeretet, önfeláldozó hűség, törhetlen igazság, önmegadó engedelmesség örök eszméjévé finomult, kihez a tűnő századok kétségeiben tanácsért, szorongatásaikban vigasztalásért járnak s a felemelő hit és szeretet örök-ké tartó meleg leheletét érzik még ma is azokon a szent helyeken, hol születésének, életének és halálának kegyelettel őrzött nyomai láthatók, sőt ez a meleg lehellet érzik ki azokból a keleti eleveggel írott elbeszélésekből is, melyekben a kortársak az ő tüneményes életének egy-egy kiemelkedő mozzanatát s azoknak lelkőkre gyakorolt hatást igyekeztek megörökíteni. Szent hieroglifek ezek, a melyekből a korabeli nemzedékek ama hitbeli bizonyossága sugárzik felénk, hogy az ég küldötte őt, hogy az ő világra jövetelében Isten kegyelmi akarata nyert kifejezést.

Ezzel a hitbeli bizonyossággal áll ma is a keresztyén világ az ő bösesője elé, mert vallásában feltalálja lelki szükségei kielégítésének feltételeit. A vallás ugyanis lényege szerint nem egyéb, mint az Isten szeretetének tudománya, a vallás tudomány pedig nem egyéb, mint a megtalált Istennek s az ő világhoz való viszonyának emberileg lehető legtokéletesebb visszatükrözése. A Jákób égnek támasztott lajtorjája nem káprázat, hanem találó képe annak a nagy végtelen utnak, mit az emberiség nagyra hívott szellemei időről időre megjártak, kutatva a végtelent, ha valamiképpen megtapasztalhatnák őtet, jóllehet bizony nem messze vagyton mindenikünkötől (ap. esel. 17. 27). Az összehasonlító vallástudomány azt tanítja, hogy ezen a hágesón senki sem jutott oly

magasra, mint a keresztyénség karácsonyi nagy ajándéka a názáreti Jézus. Oly magasra, hogy immár elmondható: *én és az atya egy vagyunk*; oly magasra, a hol az emberré lett ige a megkülönböztetlenségig összeolvadt az örök Istennel, láthatóvá téve a láthatatlant, s az ő kegyelmének és szeretetének égi titkait. A mily messze volt az ég a földtől, Jézus époly közel hozta őket egymáshoz, midőn Istent az egész emberiség szerető atyjának, az emberiséget testvérek közösségének nevezi s az ég és föld mérhetlen távolságának, a népek, családok és egyesek összekötő kapcsává a szeretetet téve. És midőn a keresztyénség Isten fiának vallja őt, előben a confessióban csak annyit bizonyít, hogy ő benne Isten lakozott, és pedig oly mértékben, a mennyire csak Isten emberben lakozhat, hogy Isten és ember ő benne ismerte fel először egymást, az ember ő benne és ő általa jutott az Istennek tett sző áldozat tudomására. Bizony az ég küldötte őt örök hajnali csillagul az Istent kereső emberiségnek.

Támadj fel ma újból, keletnek csillaga, hiús fényt és áraszsz meleget mindenütt, a hol még nem *fagyott és nem dermedt* meg a régi patriarkhális családi élet! Ragyogj be a gyermekszobák ablakain a boldog karácsony éjszakán, állítsd fel az álmodók előtt a hit lajtorjáját, hogy ezek az alászálló angyalok szárnyaira ülve, lassan megnyilatkozott egeket, hallhassák az angyali karok zengedezését: dicsőség magasságban az Istennek, békesség a földön és az emberekhez jóakarattal! Mutasd meg ezt az égbe vezető aranyhidat a felnőtteknek is, a kik már kinőttek a karácsonyi ajándékvárás gyermekruhájából, hogy ők meg az örömszerzésben keressék a karácsony ünnepe üdvét, mindenek felett pedig önnön magukat mutassák be az égnek karácsonyi aján-

dékul, hogy így aztán, a mikor öröm van a földön, legyen öröm az égből is ama kibékítő nagy gondolatban: az ember megtalálta az ő Istenét, Isten megtalálta az ő gyermekét az emberben, az ember fiában — az ég gyermekében.

Ruszkay Gyula.

Vármegyei közgyűlés.

Gömörvármegye törvényhatósága f. hó 17-én tartotta rendes negyedévi közgyűlését. A bizottsági tagok feltűnő nagy számban jelentek meg, a mit főképp különböző bizottsági tagsági helyek betöltése idézett elő. A megyebizottsági tagokra a legvonzóbb most már, ha egy izgalmat ígérő választás kerül napirendre.

Hámos László főispán élénk és lelkes szavakkal nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölve a szép számban megjelent bizottsági tagokat.

Lukács Géza felolvassa Bornemisza László alispán negyedévi jelentését, a mint következik:

Tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés!

A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedévi alatti állapotáról van szerencsém rendszerinti tisztí jelentésemet a következőkben tiszteletteljesen előterjeszteni.

Tisztí jelentésem során, mindenek előtt, az őszinte részvét és méltó fájdalom igaz érzetével kívánok megemlékezni törvényhatósági bizottságunk hosszú éveken át egyik buzgó és tevékeny tagjának, előbb tisztviselőjének, néhai Faji Fáy Barnabásnak f. évi november hó 3-án Serkében váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytáról.

A boldogultban vármegyei közéletünk egyik legrokonszenvesebb tevékeny tagját, a haza már serdülő ifjú korában fegyverrel védő, a siring tántoríthatlan hűségű és eszmei tisztasággal szerető igaz fiát veszítette el.

Példányképe a magyar ősi tiszta puritán becsületességének, — tetőtől talpig igaz érzésű hazafi.

Szívjósága, őszinte, igaz barátságos érzete irányában mindenkit őszinte tiszteletre, becsülésre és szeretetre buzdított. A részvét, mely temetésé alkalmával oly bensőséggel nyilvánult, a bánat, mely minden arcon oly

T Á R C Z A.

Holdvilágos éjjel . . .

Holdvilágos, esendes az éj,
Ezüstfényvel körül fogva;
Magszóal a fülemüle
Párja mellett a bokorba,
Dallal költi, altatgatja. —
Kihajolva ablakomból,
Holdvilágos, esendes éjben,
Azt a kicsi-kis dalnokot
Ugy hallgatom nagyon régen —
Szerelmemről álmodozva.

Egy-egy esti kis pillangó
Ringatózik lágy szárnyain,
S átölelve holdsugártól
Pihen a virág szirmain,
Édes ajkát esőkolgatva . . .
Halványodik a hold fénye,
A pillangó is messze jár, —
S mégis hallom ablakomból,
Hogy szól az a kicsi madár
Fészke körül a bokorba . . .

* * *
Dalolhat a fülemüle
Minden éjjel párja mellett:
Lehelhet a virágkehely,
Esti szellő hű szerelmet:
Nem tud az a kicsi madár
Olyan szépen s ugy dalolni,
Nem képes a virágkehely
Annyi szerelmet lehelni,
A hogy az én szívem téged
Végtelenül tud szeretni.

Bodor Dezső.

A kopaszság dicsérete.

— Hull, hull . . . Csendesesen, mint őszkor a fa hervadt lombja.

A koronát csipi meg először a dér. Pusztá letarolt lesz.

Hull, hull esendesesen. Minden nap egy, aztán kettő, három, . . . s a drága fűrt ritkul. Először kis, kerek fehér vagy rózsaszínű pont s aztán telik a holdvilág, mosolyog, . . . kopasz lesz az ember! . . .

— No, csak beszéld ki magad öcsém!
— Oh, drága fűrtjeim! Hát sohasem fog veletek egy bársony, kis gyöngye kéz játszadozni? . . . Nem, nem ha csak papirosomról, melyre munka közt hullottak, — oh ez a hullás! — össze nem szedlek s el nem teszlek azokra a jobb időkre, itatós papirosba göngyölgetve, titeket, hajas voltom drága ereklyéi! A cholehisi gyapju csak macskaszőr hozzátok képest! Oh, boldog macskák! azoknak ha kihull, újra nő; oh, boldog madarak, ha megvedlettek, újra nő tollatok! Csak az ember, Istennek legkedvesebb teremtménye, a teremtés koronája marad korona nélkül örökre Ha egyszer kihullott, soha többé . . . soha többé ki nem nő! Ti boldog szőlőhegyek, elpusztított benneteket a phyloxera s a tudós, fáradni kész ember uralkodik e vérszen, újra fogtok zöldelni; csak én hajzani soha, soha! . . . Elengedném a szakálam. Ez nő, mint a dudva a borbély örömeire Elengedném a bajuszom. Ez ágaskodik mint két szurkos fonál; csak titeket plántálhatnának vissza, drága szöske szálaeskák! . . . Megpróbáltam mindent. Még a szénkénegezésre is gondoltam. Erzi néni egerfarkkoró-virágot hagyott ó-hájjal összetörni. Felhasználtam, felkentem husz eszévével; több hullott ki. Klári néni petroleummal mosta fejemet; még a fülem töve mellől is. — pedig az a legerősebb talaj! — kihullott 12 szál. Használtam Teri néni tanácsára tojássárgáját terpentín olajjal; még a szemöldökomból is kiesett 13! Megpróbáltam a fehér hagymát, kutyatejet, pityangot, zsáját, fügefalevelet mely oly igen gyógyító, árva esanált, kaprot, liliumlevelet, fodormentát, boldogasszony levelet, ezetthe párgolt korpát, kukoriczaliszloingot, s mindenfajta zsírt, olajat, kenőcsöt; egy egész kis raktáram van már tégelyekből; semmi sem használt! . . . Hull, hull esendesesen, kopasz vagyok!

Bátyám, kedves bátyám, az istenért, adjon tanácsot, mit tegyek, hova forduljak? Még ma van 1896 szál hajam! Naponként megolvasom a tükörben. Hogy tartsam meg ezeket a még eddig hűséges, kedves jószágaimat? Még én mindig oda kapok, hol huzzák; oh, hogy lehet az, hogy ezután is oda kapkodhassak? . . . Oh, ez a tudat, hogy kopasz leszek, a kopaszság hátrányai, hogy nem fognak szeretni a lányok, megöl engem s ha be-

ugrom a Rimába, senki sem foghat ki, mert nincs mit megragadnia, nincsen hajam! . . .

— Ha, ha, ha, öcsém, nevetséges ember vagy! Látszik, hogy még csak újoncz vagy a mi, a kopaszok hatalmas táborában? Nézz meg engem! Isten jóvoltából 30 éves vagyok s egy szál hajam nincsen! Sőt ha volna is, kitépném, leborotválnám. El vele! Hát te még azt nem tudod, hogy a kopaszság ma divat? Nem ember, kinek szemüveg nincs az orrán; nem is ember, ki nem kopasz! Tekints szét a világban; minden gentleman vagy *ni*, vagy *de kopasz!* A kopaszság hátrányai! . . . Hátrányokat említettél? Előnyei, öcsém, előnyei! Mióta nincs hajam, élvezem igazán a lét javát! Mennyi, mennyi örömet s előnyt nyujt ez nekem, hiszen a hajas ember nem is lehet boldog! Hallgas csak! A kopasz ember, édes öcsém, soha meg nem öszülhet! Miudig fiatal! Brr! az ősz fej úgy néz ki, mint egy fehér macska hátta! A kopasz ember nélkülözi a fésűt Tehén szarvval kaparni a fejet! Még utóljára megszarusodik! . . . Törülködő az áldott, jó puha fésű! Csak visogatni kell! Frizurával nem tölt órákat az ember a tükör előtt; hajak . . . azaz feje teteje mindig rendben van. Nyíratkozni sem kell! Gazdálatszi szempontból ez is nagy előny! Aztán . . . és ez fő a kopasznak nem lehet annyi adósága, mint a hajszála! A kopaszság egészség! Szabadon járja a szellő a bőr likaesait. Literatus ember vagy. Tudod, hogy a nagy Sztáray életét kopasz feje mentette meg. Leselkedtek rá ellenségei s mielőtt kiment volna, mindig egy tökört szűrt fel egy karóra s azt nyujtotta ki először. S a bunkós botok, melyek a tökört az ő tisztességes kopasz fejének vélték, két szekérryit törtek össze egy telen. A kopaszság tehát életmentő is. Nem szeretnek a lányok a flagisztikában! Szájszorta! Mit? Szájszorta! Ezerszer-te! Milliomszorta! Öcsém, mindenik ujjadra száz is jutna, ha . . . kéne! Mert hiszen a kopasz embernek nem csak szeméi, ajka, hanem a feje teteje is mosolyog! A mosolyt pedig szeretik a nők! . . . Büszke, magas homlok, öcsém! Van-e ennél szebb? Nézd, az enyém felér, illetőleg leér egész a tarkóimig! Aztán a nők nagyon szeretik a gyöngéd szavakat. Milyen szépen lehet ezt mondani: édes kopaszom, kedves kopaszom, szívem kopasza! . . . Milyen furesa volna, ha a nő egy hajas embernek ezt susogná: édes hajasom, kedves bundásom, szívem bundása! Aztán tudod, ezt csak úgy utóljára

Lapunk mai száma 8 oldalra terjed.

meghatóan kifejezésre jutott, e rokon igaz érzelmeknek őszinte tiszta megnyilatkozása volt.

Sajnálunk mindnyájan szívünk mélyéből, igaz bánattal állunk váratlanul hantolt sirja felett!

Legyen nyugalma esendes és zavartalan. Emléke pedig kegyelettel megőrzött szívünkben.

Ez érzelmektől áthatva, meg vagyok győződve, hogy a tekintetes vármegyei közgyűlés közérzületének adok kifejezést azon tiszteletteljes előterjesztéssel: hogy gyászos elhunyt felett érzett őszinte részvétünknek és igaz fájdalomnak — érdemei méltó elismerése mellett — jegyzőkönyvünkben kifejezést adjunk és ezen érzelmeinket, a gyászoló család előtt is, részvétiratunkban kifejezzük.

Különbön mult október hóban megtartott rendes őszi közgyűlésünk idejétől oly esemény, mely a vármegyei közigazgatást rendes menetében megzavarta vagy éppen akadályozta volna, elő nem fordult.

A tisztikar törvényszerinti hivatalbeli kötelességének általában megfelelt s a közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényszerű elintéztét nyertek.

A folyó évi november hó 23-ik napjára légkegyelmesebben összehívott országgyűlésre küldendő képviselők választása, vármegyénk mind hat választókerületében okt. hó 29-én tartott meg. A választás öt választókerületben teljes eszben és rendben, egyhangú választással eljött meg, csupán a rimaszécsi választókerületben állott két jelölt egymással szemben s itt megtörtént azon véletlen ritka eset, hogy a választás eredményre nem vezetett, mert mindkét jelölt egyenlő számú szavazatot kapott. Ezen meghiusult választás következtében ezen kerületben az újabb választás november hó 13-án törvényszerűen és teljes rendben tartott meg.

Ezen választások alkalmával országgyűlési képviselők megválasztottak: a rozsnyói választókerületben gróf Andrássy Géza, a jolsvaiban Kubinyi Géza, a köviiben Szentiványi Árpád, a patnoki kerületben Putnoky Mór eddigi képviselők; a rimaszombati kerületben Kubinyi Andor főszolgabíró, mindnyájan egyhangúlag; a rimaszécsi választókerületben megtartott második választás alkalmával pedig Fáy István szavazattöbbséggel választott meg.

A közutakról és vámokról szóló 1890. évi I-ső tevé 22-ik szakasza értelmében a törvényhatósági utaknak építési, kezelési és fentartási kiadásairól, másrészt az érintett kiadások fedezetére szükséges bevételekről az 1897. és 1898-ik évekre szerkesztett költségelőirányzatot, a m. kir. államépítészeti hivatal főnökével egyetértőleg elkészítvén, s az a vármegyei közigazgatási bizottság által már előkészítő tárgyalásban részesítvén s törvény értelmében közszemlére kitétvén, indokolt és részletes jelentések kíséretében ezen alkalommal lesz szerencsém törvényszerű tárgyalás és megállapítás végett előterjeszteni.

A vármegyei kezelés alatt álló utvonalakon a fentartáshoz szükséges és előirányzatilag megállapított fedanyag rendszeren kiszállított és előállított s már bizottságilag átvételt.

A vármegyei utadó beszolgáltatását illetőleg tiszteletteljesen jelentem, hogy a mult évi hátralékkal együtt a folyó évben beszolgáltatandó összesen 123.369 frt 63 kr. utadóból, a f. hó 14-éig tényleg befizetett 83.000 frt 36 kr. hátralékban maradt 40.652 frt 91 kr. Ezen összegből f. év október hó 1-től befizetve lett 30.076 frt 67 kr.

A többi vármegyei pótdadók ez idő szerint már legnagyobb részben beszolgáltatva lettek.

A hátralékban lévő utadó behajtására nézve a közigazgatási végrehajtás, a mult október hó 15-én tartott közgyűlésünk határozata alapján, a folyó hó 14-én tartott közigazgatási bizottsági ülésből ismételve is teljes szigorral elrendeltetett, nincs tehát kétségem az iránt, hogy a még mindég 30.000 frtot meghaladó tetemes hátralék legnagyobb részben az év végéig — a teljes szigorral és

mondom. Ha megházasodol, a feleséged, mikor nem édes kopaszának fog mondani, ha úgy reggel tájban találsz haza, nem fog tudni mibe kapaszkodni . . .

Megkönnyebbültem Igaza van. Szerethetnek még a lányok s asszonyok! A büszke, magas komlok! A kopaszka! . . .

— Köszönöm, bátyám, újra élek! Eljenek a kopaszok! S az emberiség jóvoltáért kívánom: Legyenek a hajások is kopaszok!

Nagyot köhögött erre bátyám. Nagy apparátussal vette ki családi sárga babos keszkenőjét bekecséből, hogy bajszát rendbe hozza s ekkor zsebéből kirántott valamit Gyorsan lehajlom, hogy átadjam neki s az pedig, — oh isszonyat! az volt, miből én minden évben 365 adagot, szőke évben egygyel többet fogyasztok el, egy kis tégely e felirattal: „*En Csillag Anna óriási Loreley hajamalm.*“ . . . Szathmáry József.

Emlékeimből.

(Pest 1872.)

Karácsony esteje volt; a esipős szél örült táncot járt a háztetőkön s össze-vissza kavarta a sűrűn hulló hópelyheket.

Némán, komoran bolyongtam a főváros utcaiban; néztem a kivilágított ablakokat s elgondoltam, mennyivel boldogabbak lehetnek azok, kik ott a meleg, illatos szobákban, szeretteik körében örülhetnek a Megváltó születésének!

Lelkem vissza szállt egy pillanatra a multba, abba a bűbajos, ragyogó multba, mikor még én is gyermek voltam s szüleim nekem is állítottak karácsonyfát, tele rakva apró ágacskaikkal aranyos diókkal s másegyéb esecskebeccékkel. Milyen boldog voltam én akkor! . . . És most? . . .

A sivítő szél egy esomó havat csapott arcomba; egész testemben megremegttem s fázva, dideregve léptem be a Pannónia-kávéház fűtött termébe. Hátul a szögletben, kis kerekasztal mellett, töpörödött öreg urat pillantottam meg; melyen bennülő szememei sötéten bámult maga elé; látszott az arcán, hogy gondolata a fényesen kivilágított kávéház falain kívül bolyongott valahol.

Megismerem. Az öreg „Réthy bácsi“ volt, az a híres magyar színész, kinél jobb „Borbócsot“, törülmetszettebb „Vén esikóst“ nem produkált még az ország egyetlen színpadja sem.

Szinte fölrezzent, mikor odaköszöntem neki:

kötelességszerű erélyvel foganatba veendő végrehajtási eljárás folytán — okvetlenül be fog szolgálatni.

A személyes vagyonsbiztonság ez idő alatt a vármegye területén, a szokottnál nagyobb mérvben, meg nem zavartatott.

A zólyombrezó—tiszolezi helyiérdekű vasutak erdőköz—tiszolezi vonalrésze, a megelőzőleg kedvező eredményel foganatba vett, miután rendőri bejárás után november hó 30-án ünnepélyesen megnyitattott s a közforgalomnak átadatott.

Ezen fontos és nagyjelentőségű — építési tekintetben pedig remek kivételű — vasutvonal által vármegyei vasuthálózatunk igen előnyös kiegészítést nyert; kohászati és bányászati iparunk pedig hatalmas forgalmi tényezővel — e fontos iparág igen nagy előnyére — gyarapodott; ez okból a vasutvonal megnyitását őszinte örömmel üdvözölhetjük.

Vármegyénk ezen vasut létesítéséhez tizezer forint névértékű törzsrészvény jegyzésével anyagilag is hozzájárulván, s a törzsrészvények értéke a megnyitás után kifizetendő lévén, bekövetkezett ideje annak, hogy vármegyei utpénztárunk terhére felveendő kölcsön útján, ezen összeg megszerzésére nézve az intézkedés megtéssék.

Minélfogva odaterjed tiszteletteljes előterjesztésem, hogy hasonló módon, mint az a esetnekvölgyi helyiérdekű vasut törzsrészvényeinek kifizetése alkalmával is történt, sz e célre szükséges tizezer forintnak ez idő szerint ideiglenes kölcsön útján, a lehető kedvező feltételek mellett leendő felvételére és a törzsrészvények árának kifizetésére a felhatalmazást kegyesen megadni méltóztassék.

A hasznos háziállatok egészségi állapota, mennyiben a sertések között a sertésvész még több községben uralgólag fellépett, a szarvasmarhák között pedig a ragadós száj- és körömfájás egész vidékekre kiterjedőleg uralgott, kedvezőtlen volt.

A száj- és körömfájás általában szelid lefolyású volt s ez idő szerint már legnagyobb részben megszűnt. A sertésvész is csak egyes esetekben lépett fel terjedőleg vagy újabban egyes községekben, — a községekben általában ez idő szerint már nagyobb részben megszűnt és ezekben a zárlat feloldatván, Rimaszécsben, Rimaszombatban, Tornallyán, Rozsnyón és Nagyrőczön tartatni szokott országos és hetivásárok alkalmával, a sertéseknek felhajtását azonban kizárólag a zárlat alól feloldott községekben — és a legszigorubb egészségrendőri felügyelet mellett — a vármegyei és m. kir. állami állatorvos véleményének meghallgatása után, — közérdekből engedélyeztem.

A helyzet javulása, ezen előzmények alapján, legközelebbi napokban általánosan szemléltető lévén, teljes reményem van, hogy még e hóban, ugy a szarvasmarhák, mint a sertéseknek vásárokra való felhajtása a vármegye területén lévő községek legnagyobb részéből már engedélyezhető leend.

Különbön azon esetekben, hol e járványos betegségek felléptek az év- és gyógyintézkedések a legszigorubb elrendeltettek és pontosan teljesítették.

A vármegyei összes pénztárak és alapok kezelésének rendszerinti havi vizsgálata általán bizottságilag teljesítettvén, a kezelés minden pénztárban teljes rendben, a készpénz felszámoltatván hiány és felesleg nélkül, a pénztári letétet képező értékpapírosok, takarékpénztári betétkönyvek, magánkötvények és egyéb értékek teljes rendben és hiány nélkül állapotban találtattak.

Végeze jelentésemet, az egyes vármegyei közérdekű ügyek tárgyalása alkalmával előterjesztéseimet a tekintetes vármegyei bizottsági közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányló becses figyelmébe és jóindulatába ajánlván, — kiváló tisztelettel kifejezése mellett maradtam Rimaszombatban, 1896. december hó 16-án.

A negyedévi jelentésnek kivált az a passusa, a mely Fáy Barnabás elhunytáról emlékezik meg

— Adjon Isten, kedves bátyám!

Köhönt, aztán rámutatott a mellette álló székre, hogy foglaljak helyet rajta.

Mindig szerettem az egyszerű öreg urat, kit közönségesen csak „Réthy bácsinak“ nevezünk; szerettem egyes jellemért, jóságos szívéért, utólrhetlen művészetért; különösen szerettem őt azokért az apró elbeszéléseiért, melyeket a „régii komédiás világból“ merített, mikor még ő is a vándor színészet száraz kényerét ette s egyik városból a másikba utazgatott hol gyalogszerrel, hol meg a kocsira rakott felhők és egyéb színpadi dekorációk labirintjai között.

Készséggel fogadtam hát el ajánlatát s leültem melléje a székre.

— Megzavartál öcsém, — szölt szünet után esendes hangon, — de se baj, majd a jövő karácsonyestén folytatom.

Kívánsi voltam tudni, hogy miben zavartam meg az öreget.

— Lásd, édes öcsém, — felelt kesernyés mosolylyal, — nekem ezen az estén mindig eszembe jut valami a multból . . .

— A multból?

— Igen, mikor még én is olyan pelyhes száju legényke voltam, mint te vagy. Csakhogy én akkor nem jártam „konzervatóriumba“ színészmesterséget tanulni, hanem jártam egyik direktortól a másikhoz melegben, hidegben, sárban és hóban, többnyire füres gyomorral, míg csak rá nem akadtam az igazira, aki a színpadosztáson kívül más szerepet is juttatott számomra.

Sólajtottam. Hejh, milyen idők is jártak még akkor a magyar színészekre, mikor azok a régi „üttörök“ éltek, kik közül — mint egy hajdankori emléke — itt maradt nekünk zálogképpen az öreg „Réthy bácsi“

— Hanem hát, — folytató a művész, — nem az én kezdő színészségem sanjuru küzdelmei elevenedtek most meg lelki szemem előtt, hanem az jutott az eszembe, hogy negyven esztendővel ezelőtt hogyan töltöttem el a — karácsonyestét.

Mohó kíváncsisággal lestem az öreg ur további szavait, ki így folytató:

— Abban a városban, ahol a mi társulatunk akkortáiban felütötte sátrát, nagyon mostoha idők jártak a théátristákra. Pedig a vendégfogadó udvarán levő „állást“ ugy felelőzőmáztuk, hogy ránézni is gyönyörűség volt. Hát még a színpad! Aki rálépett, tüstént a hetedik ég-

szép és a részvét meleg szavaival, keltett általa nos mély benyomást, s a közgyűlés el is határozta, hogy Fáy Barnabás emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg, a gyászoló családhoz pedig részvétiratot intéz.

Főispán ezután *Osváth Dániel* szolgabírót kinevezi tiszteletbeli főszolgabíróvá

Az állandó választmányba megválasztották a régi tagok, a Fáy Barnabás elhunytá által megüresedett helyre pedig *Kubinyi Andor*.

Az igazoló bizottságba megválasztották Hámos László főispán ajánlatára *Molnár Józsefet*.

Az *ujjonnan építendő székház ügyében* jóváhagyatott az állandó választmány javaslata, hogy a székház 160.000 frtért a régi vásártéren építtessék fel a mai Huszár-vendéglő helyén, és egyuttal egy szűkebbkörű bizottság küldetett ki, hogy a Jellinek-féle telekre vonatkozólag egyezséget kötni megkísérélje.

A közigazgatási bizottsági tagsági helyek betöltése került ezután napirendre, minthogy Fáy Barnabás meghalt, Bornemisza István, Méhalik Dezső, Marton János, Kubinyi Géza, Mariássy Andor pedig kiléptek, kik újra megválasztottak.

A megejtett titkos szavazás nagy izgalom közt folyt. A régi helyekre vonatkozólag ugyan nem igen volt küzdelem, de annál élesebben folyt a harez Fáy Barna elhunytával megüresedett helyért; Okolicsányi Gáspár és Molnár József közt folyt a tulajdonképeni küzdelem, e mellett Fáy István és Farkas Ábrahámra is adtak sokan szavazatokat. Végre a szavazatok megszámlálása után Okolicsányi Gáspár neve került ki 68 szavazattal győztesnek az urnából.

Nagy-Rőcze város szabályrendelet-tervezete jutott ezután tárgyalás alá. Az állandó választmány pótlások végett visszautasította azt a nagy-rőczei képviselő-testülethez a kisebbség felebbezése folytán.

A képviselő-testület többsége erre felirt a vármegyéhez és beadványában az autonómiáját is sértve levőnek jelezte

Bornemisza László alispán hatásos szavakban szólalt fel, kifejtve, hogy az ő elve az, hogy minden rendezett tanácsu város autonómiájával teljes békességben éljen, ilyenben óhajt élni Nagy-Rőczével is, de a vármegyével szemben alkalmazott hangot visszautasítandónak tartja, mert Gömörvármegye soha sem sértette a városok autonómiáját, sőt arra fejlesztőleg hatott. Szükségét látta, hogy a városi számadásokat egy független bizottság vizsgálja felül, de éppen ezt nem ezelozta a többség által tervezett szabályrendelet és minthogy ez a kisebbség javaslata helyesen megvalósítani óhajtotta, ezt tartotta elfogadandónak, és a szabályrendeletnek ily irányban való módosítását kérve, az autonómiát nem sértette meg.

Az általános helyesléstől kísért szavakra *Kubinyi Géza* szólalt fel, ki szintén hozzájárul az alispán felfogásához, hogy számadástevő nem lehetnek egy személy; lehet-

ben találta magát. Nem eseréltem volna el a török esászár palotájával! A Herkó Páter se hitette volna el velünk kezdetben, hogy minden este „üres ház“ előtt fogunk rajta komédiázni. Pedig hát úgy történt. Négy hét alatt nem volt annyi bevételünk, hogy négyszer megebédelhettünk volna kedvünkre. Igaz, ha a vándorszínész kedvére megebédelhet, hát annyit főlemeszt, hogy más közönséges halandó ember egy hétig beéri vele. — Képzelted öcsém, milyen sanjuru arcot vágtnak, mikor az osztokodásra rákérült a sor. Mert a mi truppunk „proporeióra“ volt ám szervezve. No hiszen, megjárta volna az a direktor, aki abban az időben „fixumra“ szerződött a tagokat! Még az inge se maradt volna a testén, — így pedig közösen rongyoskodtunk. Volt olyan publikumunk is, a melyik tojjással fizetett. Se baj, a tojjából rántottát lehet eszínálni, — fődolag, hogy minél több kerüljön belőle a konyhára Csahogy nem került. Így hát elbaráztuk, hogy odább állunk egy házzal. Karácsony szombatja volt; mikor elindultunk a hosszú utra. (Ilyenkor ugy se tartottunk volna előadást.) Zimankós, hideg szél sikoltott át a fák ágain, pedig a komámék kis fia betegesen feküdt ágyában; szemecskéi ugy égtek a láztól, hogy melegezni lehetett volna mellettük. De hát nem volt pardon; mennünk kellett a bizonytalan jövő elé. Hejh, beh sirt az a szegény fiatal menyecske, mikor felpakkoltunk kis fiát a garderobos kocsira. Nekem meg a sugónak a dekorációk között jutott helyünk, — leg-alább betakarozhattunk a — felhőkkel. Már egészen beesteledett mikor elértek a pusztai esárdát, a honnan néhány óra alatt be lehetett volna hajtánunk a városba, új állomásunk székhelyére. Csakhogy a beteg fieska nagyon szenvedett; fedél alá kellett vinnünk szegénykét, nehogy a lélek kiszakadjon belőle utközben. Aztán a nagy hideg minket is megviselt, a hóivatar meg annyira betemette az utat, hogy különben se tudtunk volna tovább jutni veszedelem nélkül. Megállítottuk hát a kocsikat s besiettünk a esárdába. Még az a esárda is füres volt. Nem esoda; ilyen pokoli időben inkább szomjazik az ember odahaza, mintsem hogy neki vágjon az uttalan utnak a koresmáig, — de meg szent karácsony esteje is volt, a családok örömmünnepe. — Az öreg csap-láros ott nyújtózkodott a söntésben levő szalmaágyán s mikor meglátott bennünket, bámulva emelte fel bozontos fejét, aztán elkezdte a torkát köszörölni, ami annyit jelentett náia, hogy „jól van no, itt vagyok, mit akartok ennyien?“ — A beteg gyermek nyögött kinosan, fájda-

séges az, hogy Nagy-Röcze város képviselőtestületének többsége elragadtatta magát, de talán volt is lélektani magyarázata, mely enyhíti eljárását. A vármegye joga lehet, hogy a város szabályrendeletét felülvizsgálja, de nem hogy a polgármesternek előírást adjon. Ha a vármegyének a miniszterium adna ilyen előírást alispánja útján, ő ezt — kormánypárti létére — a leghatározottabban visszautasítaná. Vannak olyan kormányintézkedések, a melyek a vármegye közgyűléséhez, és a melyek az alispánhoz intézendők. Ép így vannak intézkedések, a melyek a polgármesterhez és a melyek a képviselő-testülethez intézendők. Helyteleníti, hogy a megkeresés eddig a polgármesterhez és nem a képviselőtestülethez ment s azt hiszi, hogy ez az ingerültség oka.

Bornemisza László alispán kijelenti, hogy akkor, mikor a vármegye a polgármesterhez fordul, nem azért teszi, hogy ennek valamit előírjon vagy általa valamit előírasson, hanem csak a vármegyei intézkedés közvetítőjének tartja.

Ami általános helyesléssel találtatván, elfogadtatott az állandó választmány határozata azon pótlással, hogy a vármegyei közgyűlés helyteleníti Nagy-Röcze város képviselőtestülete többségének beadványában használt hangját.

A vármegyei gazdasági egyesület kérelme — a megyei gazdasági bizottság alakítása iránt — jött ezután tárgyalás alá.

Gróf Serényi Béla, mint a gazdasági egyesület elnöke, tudvalevőleg beadványt intézett a vármegyéhez, javasolván, hogy a mezőrendőri törvény értelmében alakítandó megyei gazdasági bizottság a vármegyei gazdasági egyesület kebeléből alakíttassék meg.

Az állandó választmány az ügy tanulmányozása végett egy bizottságot küldött ki.

Gróf Serényi Béla a közgyűlésen e tárgyban szólalt fel, kérvén, hogy a bizottság munkáját mielőbb fejezze be és tagul a gazdasági egyesület alelnökét, *Hevessy László* urat is válassza be, a mit éljenzéssel elfogadott a közgyűlés.

Ezután a kitűnő nemes gróf bejelentette, hogy a vármegyei gazdasági egyesület alakuló nagygyűlését a legközelebbi közgyűlés első napjának délután 3 órájára hívja össze, a mi nagy lelkesedést és éljenzést támasztott.

A vármegyei közgyűlésen felolvasást nyert József kir. herceg hazafias hangtól sugárzó levele, a melyben Mária Dorottya főhercegnőnek az Orleánsi herceggel történt egybekelése alkalmából a vármegye által kifejezett üdvözlésre köszönétét tolmácsolta, — amit éljenzéssel fogadott a közgyűlés.

Még egyéb közérdekű, kisebb jelentőségű ügyek elintézése után — 18-án délután — a főispán élénk éljenzés közt zárta be a közgyűlést.

Mire kell törekednünk?

Vannak az életben bizonyos dolgok, melyeket semmi körülmények közt elhanyagolni vagy pedig parlagon hevertetni nem szabad, ezeknek művelése, fejlesztése és

masan s oly mohón kapdosta a lélekzetet, mintha attól félt volna, hogy kifogy belőle. Az édes anyja kétségbeesetten szoritotta keblére s oda rohant a esaplárhoz.

— Az isten szerelmére kérem figyelmét, — faldokolá reszkető hangon, — legyen irgalmas, bontsa fel az ágyat, hadd fektessem bele ezt az ártatlan beteg gyermeket.

A csárdás előbb végig hordozta rajtunk tekintetét, aztán kilépett a söntésből.

— Hm, — dünnyögé, — hát aztán kiesodák az urak?

— Theátristák vagyunk, — siettünk őt megnyugtanni valamennyien.

Gondolkodott egy darabig, aztán bölintott a fejével — Menjen hát az asszony abba a másik szobába, la; talál ott ágyat kettőt is.

A szegény asszony besietett az urával együtt, mi pedig körül álltunk a banyakemenczét. Hej, öcsém, milyen jól esett a meleg szoba éhes gyomorra is!

Réthy bácsi elhallgatott s sötéten bámult maga elé.

— Alig melegedtünk fel némileg, — folytatá szűnet után keserűen, — éles sikoltást hallottunk előtörni a szobából. Hah, mint rohantunk be valamennyien! Elöl az igazgató, utána a primadonna, aztán következtekünk mi, összekuszált sorrendben, ahogy a jó Isten tudunk engedte. A füeska már akkor ott feküdt a duzzadt párnákon élettelenül. A boldogtalan anya kezeit tördelte fájdalomában, majd meg térdre roskadt a halottas ágy előtt s zokogva faldokolá:

— Oh, milyen karácsonyest!...

Mi pedig ott álltunk mellünkre hajtott fővel s levett kalappal kezünkben és hagytuk a könyvet végig esorogni orcánkban...

Az öreg művész félre fordult, hogy azt az égető könyvet a mult időkből, most törölje le a szeméről. A zúgó szél megrázta az ablakok üvegtábláit s oda esapdosta rájuk a tagyos hópelyheket.

Paal Gyula.

Tanhäuser.

A gyöngyellő kikelet tele varázsában
Ölelte magához szeles, csaeska kedvesét,

ápolása az ember létehez szorosan tartozik. Ezekre az embernek, kivétel nélkül, szüksége van, ha csak emberi méltóságáról véggképen lemondani és az állatok sorába süllyedni nem akar, a különbség csak a műveltség fokán lehet. Ezen elidegeníthetlen javak a vallás-erkölcsi élet és a szellemi élet művelése. A vallás-erkölcsi élet szükségéről és a szellemi élet műveléséről, fejlesztéséről és ápolásáról kell a népnek annyira meggyőződve lennie, miszerint ez olyan tudatává váljék, hogy anélkül nem létezhetik.

Az erkölcsös élet még a népegészségnek is megveti az alapját. Míg a természettudományok itt-ott egy hit-czikket megingattak, addig az erkölcsőség az igazi vallásnak oszlopát képezi és megdönthetetlen számokkal tart dics-beszédeket a társadalmi rendnek, a család szentélyének és a személyes élet tisztaságának.)*

Nem kívánunk mi vakbuzgóságot, csak a meggyődéssel alapuló szabad hitet, mely a türelmetlen-éget teljesen kizárja és mindenkinek tetszésére hagyja saját meggyőződése szerint üdvözülni. A tiszta vallásos élet teljesen összefér a tudomány igazságával is s azt semmiképp nem alterálhatja, mert az igazság ellemmondásba nem jöhet önmagával. Ilyen nézetnek kell nemesak a nép közt, hanem minden emberben, kivétel nélkül, megfogalmaznia, mert a tudósnak csak úgy van szüksége vallás-erkölcsi életre, mint akár a pórnépnek. A vallás-erkölcsi élet és a műveltség szülők azt a lelkesedést, mely nagy tettekre képesít.

A vallás-erkölcsi életnek szükségét hebizonyítani fölösleges dolog, annak a szükségét, azt hiszem, mindenképp érzi, ha nem is mindig, de néha-néha mégis csak. Az Istenben való tántoríthatatlan hit a vallásos érület kutforrása, ebből meríti az ember vigaszt, békéjét és reményét. Fölösleges is mondanom, hogy az ilyen vallásos érületű egyén a polgári erényekben sem szűkölködik.

A felebaráti szeretet gyakorlása a vallásos érület nyilvánulásának egy másik oldala. Philanthropikus műveink többnyire ezen érületen alapulnak. A nem vallásos ember is tehet sok jót embertársaival, de ezen eselekednek csak akkor van erkölcsi értéke, ha ez szeretetből történik. A vallásos ember az Isten és felebarátja iránti szeretetből tesz embertársaival jót, minden jutalom nélkül, az ő eselekvésében a szeretet az indok.

A vallás-erkölcsi érület nagyobb kiterjedést nyer a családi életben. Míg az egyéni vallásos élet inkább csak magába rejtett kincs, mely a eselekedetben nyer kifejezést, addig a családi életben a jó példa a családtagoknál utánzásra talál. Alkalmadtával a családfőnek vallásos érületét a család tagjaival közölni. Őket a vallás igazságára tanítani, vallásos buzgalommal az élet útján őket vezérelni — a családfő kötelességeihez tartozik. Az ilyen tanítás mellett a vallás áldása a családtagokra észrevétlenül megy át és még később is, mikor már a családfő jobblétre szenderült, még akkor is a vallásos példa a családtagok emlékezetében lévén, atyjukra hivatkoznak és ezt saját tagjaiknak utánzásra méltó példaként ajánlják. Igaz ugyan, hogy mai nap az ilyen családi vallásos élet más alakot öltött, helyesebben mondva: már nagyrésztben megszűnt. De azért, hála Istennek, még ilyen régi formában is gyakoroltatik a vallásos buzgalom, különösen népünk polgári osztályában, hol a vallásosság ezen köröknek éltető eleme.

Nagyon tévednek azok, kik azt hiszik, hogy a család vallás nélkül el lehet. A tapasztalás azt bizonyítja, hogy az ilyen család éppen a magasztosság összefüző kötelékét nélkülözi és a szétmállás veszélyének van kitéve, tagjai bizony hiába keresik azt másutt, a mit egyedül a vallásos érület nekik nyújthat t. i. a szeretetet. Már pedig a szeretet a család összetartó eleme. A vallás éppen ezen családi szeretetben nyújt égi malasztot, megtanítja a családtagokat az egymás iránti benső szeretetre, inti a szülőket, hogy szeressék gyermekeiket és a gyermekeket arra, hogy szeressék szülőiket és egymást, tehát éppen a vallás ápolja és fentartja ezt a lényeges és nélkülözhetet-

*) L. Dr. Sonderegger, Vorposten der Gesundheitspflege 376. lapján.

S mesélt neki mesét, a sugó tölgy alatt
Az édes boldogságról, — mit el nem ért...
A játszótárs elment... (Életnek hagyta őt:
A bűn fejt meg ott, mindennap a leczkét.)
Kivel kergették együtt, gyermeteg szívevel
A réthimes viránya fölött szállongó lépét...
Az a kiesiny halom, a néma tölgy alatt,
A bűnbánás helye... Benne van mindene...
Vele megy a világ, s ő mindennap oda mén...
Botra görnyed, görnyedt háttal,
Mint ha vezekelni járna...
Zsolozsmával siró nyelvén...
Mit neki a sirból kikelt esontok,
Hogy kopogva veri össze a szél?...
Zivatáros útján hangol a természet,
Imájára rádörren a durva ég
S jég vágja födetlen fejét... mig odaér.
S újra boldog... Megállította az időt
Ihlett emlékében: hol a jelen nem él...
S szólólgatja egyre, Erzsébetet nevéen...

A porló bérezek között időző visszhang
Szélesen felesel vissza... és elnyeli
A zordon témájú korált... Reked... Elhal
S a lavinát-kötő fenyves — ölebe dől...

Bokody Taksony.

Az otthon.

Irta: FERDINANDY ELLA.

És a mint egyre lejjebb ereszkedik a hideg, nedves köd és kigyúlnak az utca gyér lámpái, reszkető fényük-nél mind határozottabb alakot öltenek gondolatai. Lassu esősejpek kopognak a járdán, az éles szél arczába veri azokat s homlokra mégis úgy ég!

Képzete, vágya oly szép képet rajzol lelke elé. Álmodozva tekint maga elé. Tagas, kényelmes, meleg szalon. A függő lámpa bevilágítja a fél szobát, másik felében félhomály, telfogva a fény egy aranyozott spanyol-

len köteléket. — Sok ifjut és leányt mentett meg az élet viharában a bűn ösvényétől éppen ezen vallásos érület, mely a családban ápolatott. Isten a megmondhatója annak, hány fiatal embert tartott vissza ezen vallásos érület a esabításoktól és erőt adott nekik a gonosznak ellentállani. Csakis a család gyökerecsítheti meg a vallásos érületet tagjaiban, melynek tagadhatatlan nagy hordereje van az életben.

A társadalom vallás nélkül nem létezhetik. „Előbb építhettek egy várost a levegőben, mintsem egy államot gondolni lehetne vallás nélkül“ mondja Plutarch. Társadalmi intézményeinket a civilizáció szülte, a civilizáció fejlődése a keresztény vallás befolyása alatt történik. A vallási eszme vörös fonalként húzódik keresztül társadalmi életünkben, mely néha még akarunk ellenére is befolyásol bennünket. A civilizáció legnagyobb lendületét a kereszténységtől nyerte, ez állított fel a társadalommal a felebaráti szereteten alapuló közüntézeteket, a vallásos érület tartja fenn számtalan jótékony egyleteinket, ez támogatja a szűkölködő és inségben szenvedő embertársaikat, ez simítja meg az élet zord oldalait szerető vallásos kezével, ez eszeptet balzsamot a szét-szaggatott szív sebeibe. Ez nem nézi, milyen politikai párthoz vagy vallási felekezethez tartozik a segélyre szorult, hanem szamaritánusi szereteténél fogva segít embertársán...

Bajos volna a társadalom számtalan viszonyait egyenként és részletesen előszámolni, melyeknél a vallásos érület fontos szerepet játszik. E számtalanok közül csak egyet említek fel, hol a vallás, mint lényeges tényező társadalmunkat befolyásolja, ez az igazságszolgáltatás.

Az igazságszolgáltatás társadalmunk alapja. De az igazságszolgáltatás a szeretet szelleme nélkül csak rideg és hiányos marad. Az igazságságosság mindenkinek jogait fentartja, a szeretet a jónak élvezetét mindenkire kiterjeszteni törekszik. Az igazságosság a mesterséges korlátokat, melyeket az erőszak és esel az emberek között felállított, eltüntetni igyekszik, a szeretet az emberek közötti természetes egyenlenségeket szelidíteni és a közös jöföten közreműködni iparkodik...

Az emberiség legnagyobb kulturjai egyuttal a legjobb nevelő-eszközök is. Minél jobban terjed ezen nézet a nép között s minél mélyebb alappal bír ez a nép gondolkodásában és lelkében, annál jobban fog ez odahatni, hogy az emberiség első szellemeinek termékei a tudomány, művészet és irodalom terén lehetőleg mindenkinek hozzáférhetőkké is téessenek. Az igazi műveltség fokmérője az irodalom, tehát az irodalmi műveltség a legfőbb műveltség. Az még nem művelt ember, aki sokat utazik, színházba, politikai klubba és más egyletekbe jár, fürdöket látogat és sokat költ, hanem az igazán művelt ember, kinek a szellemi élvezet nélkülözhetetlen szükségé vált, ki a tudomány, művészet és az irodalom remek termékeiben gyönyörköd, szellemi élvezetet keres és talál, ez valóban művelt ember.

De ez még nálunk mindig fehér holló számba megy, hogy valaki rendes kiadásai közé az irodalom pártolására, tehát a komoly irányú könyvek vételére egy rendes összeget felvenne. Mindenre van és jut pénzünk, a mit a modern izlés, kényelem, pazarlási vágy és elkényeztetett igény elővarázsol, csak a nemzeti irodalom pártolására nem jut, ezt még jofórman luxusnak tartjuk. A művelt osztályainknál az ellenkezőt tapasztalhatjuk, ott a komoly irányú irodalmi művek élvezete erős szükségé vált. De ez még nem elég, szükség, hogy még a köznép is találjon élvezetet a szellemi javakban, ő is művelje izlését, gyarapítsa ismereteit, nemesítse szellemét a jó könyvek olvasásával és a remek művek szemléletén, ő is ismerjen az anyagi javakon kívül szellemi javakat is az életben, ő is művelődjék és haladjon a civilizált népekkel együtt.

Erre szükséges a nyilvános könyvtárak fellállítása és a jó könyvek a nép között való terjesztése. Kik erre a hivatott tényezők? Természetesen azok, kik a nép között

tallal, mögötte rengő hintaszékben a családfő, közel a kályhához, finom szivarjának kékes füstjét bámulja s figyelt a felolvasásra. A mamát nem érdekli a lap politikai része, de hálás a politikuskok iránt, mert beszédjeik alatt édesdeden szokott elszunyadni. Lábánál az elkényeztetett ezicza dorombol, mint élvezve „a létezésnek édes örömét“.

Két szőke lányfő összebujva az asztalnál. Kezükbén csinos kézimunka. Halkan beszélgetnek, nevetgélnek, tán éppen valamelyik ügyetlen udvarlójuk felsülésén. Ha pedig olykor élénkségükben tulkiáltják a fölolvadó nőt, hallatszik az apa boszus szava:

— Várj egy kiesit, hadd beszéljék ki magukat! Erre a két ifju leány elhallgat egy kis időre, hogy nem sokára újból szünetelésre adjon alkalmat a harmadiknak.

Végre a lap az utolsó betűig elolvasva, a bírálatra kerül a sor. Kölesönös erővel szidják Bánfit, lelkesülnek Apponyi és Ugronért. S ha a lap elég tartalmas, mint ép ma is: öt öngyilkosság, két ratlőgyilkosság, hamis bukás, nagyszabású sikkasztás; az apa meglehetősen gyujt egy uj szivarra.

Majd behozzák a teát. Erre megelégnül az egész ház. A fölolvasonő mohón kap utánna, a mama is föl-ébred s megkérdi, mi lett a regényhősnővel: férjhez ment-e addig, mig ő aludt? A ezicza hamarosan egyet ásít, remek pupot csinál s aztán tágra nyitja szemeit: van-e elég sonka, vajjas kenyér ahoz a léhez, a mit ő dehogyan izlelte meg!

... Így volt. Az édes otthon az elvesztett otthon!

A fiatal nő tovább siet a néptelen utcákon. Akárhon, csak ne egyedül, némán. A köd mind sűrűbb lesz, szinte fojtó. De ő tovább álmodik, lát, érez.

Egy kedves kis fészék. A fiatal asszony büszkesége, egy remek ficus terjeszkedik a vakító fehérségű esipke-függönynyel diszített két ablak között. A szobában meleg, illatos lég. Hiában rázza meg szél uram az ablakokat s üvölt be haragos kedvében, a fiatal pár nem hallja, nem vesz tudomást róla. Az asztalnál egy fiatal, barna férfi ül, homlokra nemes, arca komoly és szemei tele szeretettel, ha a vállára hajló karesu nő szemébe tekint; az egy félig gyermek, élig asszony, naiv s mégis okos kis teremtes. Lelkesülten hallgatja férje magyarázó szavait egy remekirő műve fölött s negédesen fogadja a

Végre az egyleti alapító gyarapítására egy *tánc-estély* megtartása határozottat el, a melyről napihireink rovatában részlegesen emlékezünk meg.

Közgazdaság.

A borkészítésnél felmaradt anyagok felhasználásáról.

Nagy érték elvész évenként az által, hogy a borkészítésnél felmaradt anyagokat vagy egyáltalában nem, vagy csak félig használjuk ki. Az ez irányban tenni szokott figyelmeztetésekre azt mondják a legtöbben, hogy az nem fizeti ki magát. Messzire kellene kiterjeszkednem, ha ezt az ellenvetést megczófolni akarnám, bár meg kell engednem, hogy a felmaradt anyagokat csak vagy nagyobb pénzszétetknél lehet teljesen és jövedelmezőleg kihasználni, vagy saját gyárunkban, melyben az egész vidék borkészítési maradványát összeszedve feldolgozzuk. Ezeket a maradványokat azonban részben a kistermelő is nagy sikerrel értékesítheti, még pedig minden nehézség és költséges berendezés nélkül; csak hogy biz ezt a legtöbb esetben figyelmen kívül hagyják s a borkészítéstől felmaradt anyagokat tökre nem engedik. Sok esetben mindez öntudatlanul történik, sok esetben pedig a nyerező haszon kevésére becsülésből, azt hiszem tehát, hogy nem lesz haszontalan dolog, ha a következőkben elmondom azt a legegyszerűbb módot, a melynél fogva a kistermelő is felhasználhatja őket.

Első sorban a törkölyt és a borseprűt lehet legkönnyebben kihasználni, míg a szőlőhéj és szőlőmag kihasználása már egészen sajátos kezelést kíván.

A törköly sokféle felhasználási módja között legismertebb a lőre vagy másodborkészítésre való felhasználása; a mit úgy készítenek, hogy vizet töltenek a törkölyre, egy ideig rajta hagyják, azután pedig kisajtolják; ez a lőre szőlőmunkásoknak és házi használatra igen alkalmas. A lőre azonban nem tartható soká, ezt azonnal el kell fogyasztani. Sokkal előnyösebb már, ha a törkölyt *petiotizálás*ra használjuk, vagyis ha a törkölyből még ismét bort készítenek. Igaz, hogy ez sem lesz olyan, mint az eredeti, de a sajtolással mindenesetre fölért. A petiotizálás vagy úgy történik, hogy a törkölyre ezukros vizet töltünk s azt a törkölyön kiforrni hagyjuk, vagy tiszta alkohollal vegyített vizet töltünk a törkölyre, s így lugozzuk ki az utóbbit. Az első eljárási mód szerint 6—8 nap kívántatik ahhoz, hogy az erjedés 58—62 fokú meleg (Fahrenheit) fejlesztése után végbenjen, míg a kilugozás csak 4—5 napig tart, melynek utána a törkölyt másodsor, sőt harmadsor is ki lehet ily módon használni, míg aztán végül sajtolja kerül. A harmadik felöntés által nyert utóbor egy esepet sem alábbvaló az elsőnél, sőt sok esetben iz és aroma tekintetében felülmulja azt. Bár a nádeznok értékesebb a szőlőzúrnál, mégis inkább ezt kell használni, mert tisztább és kevesebb feloldhatatlan anyagot visz a borba. Ha a második vagy harmadik feltöltés fanyar ízű, a mi akkor szokott történi, ha nagyon érett a szőlő, megfelelő mennyiségű borsav hozzáadása által segíthetünk a bajon. Fődolog az, hogy az ily módon felhasználni kívánt törkölyt nem szabad soká a levegőn hagyni, miért is vagy rögtön fel kell használni a kitaposás után, vagy ha ez nem lehetséges, oly módon kell eltartani, hogy az se erjedésbe ne jöbessen, se pedig ecetesedésnek ne induljon. Ez pedig úgy történik, hogy a törkölyt kádieskába vagy hordóba jó szorosan beverjük, szőlőlevelekkel betakarjuk, hogy a levegőt lehetőleg kizárjuk és a gyegréteget teszünk fölébe, mit folytonosan nedvesen kell tartani, hogy repedések ne támadjanak rajta. Ha aztán az így elrakott törkölyt hűvös helyen tartjuk, egész a tél beálltáig, sőt tovább is biztosak lehetünk a megromlás veszélye ellen, s mikor időnk engedi, vagy utóbor készítésére, vagy pálinkafőzésre, a mely szintén egyik módja a törköly értékesítésének, felhasználhatjuk. Ha a törkölyt pálinkafőzésre használjuk, azt pálinkafőző üstbe rakjuk és vízzel feleresztjük, de ha gőzpárát bocsátunk bele, a vízzel való feleresztésre nem lesz szükség. A kifőzött törkölyből, elmentében az utóbor készítésére felhasznált törkölyvel, még aztán borkövet is lehet nyerni, és pedig úgy, hogy a kifőzött törkölyt azonnal a főzés után kisajtoljuk és azt a főző-készülékben visszamaradt meleg folyékony anyaggal együtt egy kádieskába bocsátjuk, a midőn is a folyékony állapotban levő borkő a lehűlés után részint a felszínre, részint a kádieska oldalára ülepedik.

Ezzel szemben a petiotizált, vagyis utóbor készítésére használt törkölyből még ecetet lehet készíteni. Ennek az a legegyszerűbb módja, hogy két fennálló hordót állítunk egymás mellé, az egyiket egészen, a másikat félig töltjük törkölyvel kevés bort töltünk rá és állani hagyjuk; rövid időközökben aztán az egyik hordó tartalmát átrakjuk a másikhoz, miáltal a törköly ecetesedésnek indul s igen jó ecetágyat szolgáltat.

A kifőzött törköly sokkal alkalmasabb takarmányozásra, mint a petiotizált vagy nyert törköly, kivált ha ez utóbbit fekete szőlőből van előállítva, bárha a friss erjedt, vagy erjedetlen törköly tápértéke nagyobbak látszik is, mennyiben az erjedésbe jött, de ki nem égetett törkölyben 3—5 perzent alkohol van, a mit még érdemes kihasználni, de főleg, mivel a ki nem főzött törköly nehezen emészthető; a fekete szőlő törkölyében továbbá még sok borkő van, a mely a szervezetre ártalmas hatással van, sőt az emésztésre is zavarólag hat. A friss édes fehér szőlőnek nincs meg ez a hátránya, ezt azonban gyorsan kell felhasználni, hogy erjedésbe ne jöjjön. E bajon az által lehet segíteni, ha a törkölyt besózzuk, mi által az emésztést is elősegítjük, meg a törkölyt is tovább eltarthatjuk. Szalmával vegyítve zivésen eszi a szarvasmarha, szalma nélkül pedig juhoknak és sertéseknek adhatjuk.

A már utóbor, pálinka vagy ecetkészítésre használt törköly, sőt a takarmányozásra fel nem használt friss törköly is igen jó tüzelő anyagot szolgáltat, a mi szintén figyelmet érdemel. E célra a törkölyt tégláknak préselik, miket aztán levegőn szárítanak meg. Sőt az elégett anyagból, a hamuból is, ha t. i. a törkölyből nem vették ki a borkövet, lehet hamuzsirt készíteni, a kilugozott hamut pedig trágyaszert gyanánt hereföldekre hinteni.

Sőt magát a törkölyt is lehet trágyaszert gyanánt használni, tekintet nélkül arra, hogy kibaználtuk-e azt megelőzőleg vagy sem. A kihasználás sem csökkenti a törköly-trágya értékét, mennyiben az még elegendő fosz-

forsavat, meszet, kálit és egyebet tartalmaz s a kötött talajt porhanyóssá teszi. Csak ha már kivesszük belőle a borkövet, akkor veszt a trágya értékéből, mivel elillan belőle a káli.

Ezzel azonban még nincs kimerítve a törköly kihasználásának kérdése; itt csak azon módokat tárgyaltuk, a melyvel a kistermelő is értékesítheti felmaradt törkölyeit.

Most térjünk át a borkészítés másik melléktermékének, a borseprőnek kihasználására. A borseprőben 5—8 százalék bortartalom mellett igen sok borkő van és pedig fehér bor seprőjében sokkal több, mint a vörösében, mennyiben a vörösbor készítésénél a borkő legnagyobb része a törkölyre rakódik. Kívánatos tehát, ha a bort külön választjuk a seprőtől, a mi különböző módon történik. Vagy silányabb utóbor készítésére használjuk a seprőt oly módon, mint ezt a törkölynél mondtuk, hogy t. i. egyszer-kétszer cukor vizet vagy alkohollal vegyített vizet öntünk rá, vagy tiszta, kénezett, ledugaszolt hordóban meghagyjuk szállni és a tiszta bort lefejtiük róla; ennél azonban sokkal helyesebb a seprőt kisajtolni, mely által a benne levő bort hamarosabban megkaphatjuk. A sajtolás akképen történik, hogy a seprőt apró, de erős kettős vászonsacsokba öntjük s ezeket kádba egymás mellé és fölébe rakva, bizonyos, e célra szolgáló készülékkel lassan kisajtoljuk.

A kisajtott vagy ki nem sajtolott borseprőből pálinkát is lehet főzni, a mi a törköly-pálinkához hasonló produktumot szolgáltat. A pálinkafőzés ugyanazon készülék segítségével történik, mint a törköly kifőzése, csak hogy a kisajtott seprőt égetés előtt vízzel kell felhígítani, a borkövet is oly módon lehet a seprőből mindjárt a főzés után kivonni, a mint azt a törkölynél mondtuk. A kihasználás ezen módja bár nem tökéletes, mivel így igen sok borsavas ső elvész, de azért mégis csak jobb, mint ha a borseprűt szemétre dobjuk. A borkő igen értékes, használhatják művészek, iparosok, gyógyszerészek, festés-re, nyomásra, gyógyszerül.

Az egy vagy más módon kihasznált seprőben még mindig sok fehérnye tartalma anyag van, s ép azért úgy takarmányozásra és sőtartalmánál fogva trágyázásra igen alkalmas. Vagy ha ily célra nem használhatjuk, hát használhatjuk tüzelő-anyagnak téglákba préselve és kiszáritva, a mikor aztán a hamuból még hamuzsirt nyerhetünk.

Veith Vilmos A. után *Rus. kay Gyula*.

Irodalom.

Lányok regénytára.

Amikor még nemesak szükség, hazafias kötelesség, de ami még ennél is sokkal több: valóságos divat volt Magyarországon a regényolvasás (mert minden egyéb olvasmányt halálra gyötört a cenzura), akkor lett általánossá az is, hogy a magyar urai lányok olvashassanak mindentéle regényt. Lányok alatt értve ezuttal azokat a fiatal teremtéseket, a kik nem gyermekek már, de még is nem is kisasszonyok. Zsegei irodalmunk abban az időben még nem gondoskodhatott arról, hogy a fejlődő hadadonokat külön, nekik való szellemi táplálékkal lássák el, s minthogy az irodalmi élvezet mégis szükség, sőt hazafias divat volt, természetes, hogy e lányok megkapták, ami után annyira sóvárogtak, és triviális szóval élve, falták a regényeket.

Pedig nem kell hozzá valami nagy paedagog bölcsesség, hogy bárki is tisztába legyen azzal, hogy e regények aminő nagy gyönyörűséget nyújthatnak a kifejlett, megállapodott férfiak vagy asszonynak, ép olyan mértékben kell, hogy károsan hatottak legyen a serdülő nemzedékre. A jó, tiszta bor is kello mértékartással erősíti a férfut, de a gyermeknek káros sívodobogást okoz, nem ritkán épen szívbetegeggé is teszi. Az az axioma, hogy regényt olvashat mindenki, mert aki érti, annak nem árt, aki nem érti, annak épen nem árt — minden okos szülő előtt inkább elmés formájú bambaság, mint igazság. Mert az értés és nem értés között van az idő előtti megértés, a mely csak ártalmas lehet; a sejtésnek erőszakkal értésé kifejlesztése, a mely nagyon gyakran megmérgezően hathat.

Igy lön, hogy midőn már nem volt, hogy úgy mondjuk, hazafias kötelesség a regényolvasás, rájöttek a szülők arra, hogy tulajdonképen a fiatal lányok számára nagyon veszedelmes játékszer az irodalmi műveltségnek ez a fajtája. Meggyőződtek arról, hogy a lányok érzélgősek, fantaszták, képzeldők, gyakran holdkórosak is lettek, szívükben egy-egy apró Don Qui-jote érzelmeit rejtgetve, nem ritkán ki is fejlesztve s ennek következtében nagyon gyakran váltak szereneséttelenné egész életükre.

Mert a megértés és a nem értés között van még egy árnyalat: a rosszul értés, és ez vált a lányokra veszedelmessé.

Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy a regény nem a fiatal lányok számára való: többet árt nekik, mint a mennyit használhat, mert a regényolvasás és a fejlődés ideje nem ugyanaz. De a midőn szettekinntettek, hogy irodalmunknak minő művei volnának hivatva az immáron károsnak tapasztalt regényt pótolni, — nem találtak semmit. Pedig a serdülő lány művelődni áhító szelleme megkövetelte a maga irodalmi táplálékát, s nagyon természetes, hogy amit meg nem találhat itthon, azért a külföldre kellett fordulniok.

Ekkor kezdődött az a hihetetlen mérvű franczia és német könyv beáramlás Magyarországra, mely még most is rendkívüli mértékben erős. Anélkül, hogy ezt a „behozatalt” bármikép is kicsinyleni akarnók, tagadhatlan tény, hogy a franczia és különösen német írók, a kik a maguk lányközönségének megfelelő műveket alkottak, a maguk köréből, a maguk társadalmából, a saját viszonyaiknak megfelelően írtak és írnak. Kell-e mondanunk, hogy a franczia vagy német viszonyok, fogalmak, maga az egész külföldi társadalom és társasélet mérhetetlenül sokban eltér a mi viszonyainktól? Ami ott igazság vagy talánság, nálunk talán elő sem fordul; ami nekünk bajunk vagy gyönyörűségünk, ezt ott nem értik meg — Ezért a beözönlő külföldi művek, ha még olyan szépek és hasznosak is a maguk hazájában, a maguk levegőjében, nálunk élettelenekké vagy esenevészekké valnak és hatásuk alig több a semminél. Mint ahogy az árnyékot és táplálékot adó datolyapálma a mi klimatikus viszo-

élnek, azt ismerik, annak bizalmát bírják, kiknek szavára a nép hallgat és tanácsát követi. Ezek valóságos nemzeti missziót teljesítenének, ha a népet az irodalom és művészet remekeivel megismertették és azzal a ponyvairodalmat a nép kezéből teljesen kiszorítanák. Még a szegény népnek is lehet ezt hozzáférhetővé tenni egy kis jóakarat mellett: erre való eszközök és módok lesznek mindenütt feltalálhatók.

A nyilvános könyvtárak létesítéséről, a könyvek minőségéről és azoknak kezeléséről már annyit írtak, hogy fölösleges volna itt ugyanazt ismételni. Csak annyit említek fel, hogy a hol még ilyen könyvtárak nem léteznek, azoknak szüksége már olyan égető, hogy azt hosszú időre elodázní úgy sem lehet, mert igen valószínű, hogy kormányunk azt rendelet útján, vagy óhajként a községektől meg fogja kívánni. Tehát előzzük meg e tekintetben a kormány ebbeli intézkedését és létesítsünk nyilvános könyvtárakat még a falusi községekben is; népünk művelésére hathatós eszköz leend ez.

Vallás-erkölesi élet és nemzeti műveltség ezek azon elidegeníthetlen javak az életben, melyek a népet nagygyá, tiszteltté teszik és a józan haladásának egyedüli feltételeit képezik. Ez után kell törekednünk.

Wiesinger Károly.

Fehér-kereszt gyűlése.

A „Fehér-kereszt”-egyesület gömörmegei főkögyesülete f. évi december hó 18-án választmányi ülést tartott, a melyen megjelentek Bornemisza Lászlóné elnök, Hámos László elnök, Mariássy Lászlóné és Kern Adolfné alelnökök, Samarjay Jánosné, Stolez Mártonné, Marton Jánosné, Lichtschein Adolfné, Ethely Aranka, Fülöp Béniné, Baksay István, Löcherer Tamás választmányi és igazgatósági tagok, Eperjessy József pénztárnok és dr. Szeless Ödön titkár.

Hámos László bejelenti, miszerint Lujza szász-Koburg gothai kir. hercegnő 500 koronás alapítványt tett, és egyuttal indítványozza, miszerint ő fenségéhez közzönő felirat intéztessek és a nemes alapítvány jegyzőkönyvileg megörökíttessék; a felirat szövegezésével az egyleti titkár bizatván meg.

Ezután bejelenti Hámos László elnök, miszerint újabb adományok gyűltek be. A rimaszécsi járás radnóti köréből 4 frt, Dobsina város polgármestere útján 60 frt 70 kr., roznayói járás főszolgabírója útján 5 frt 10 kr., nagy-rőzei járás főszolgabírója útján 9 frt 39 kr., Nagy-Rőze városától 10 frt, nagy-rőzei járás főszolgabírójától 1 frt, a tornallyai járás főszolgabírójától 3 frt, a rimaszombati járás főszolgabírójától 5 frt 35 kr., összesen 109 frt 54 kr.

Eperjessy József pénztárnok bejelenti, miszerint a pénztár mai állása 4187 frt, a mihez jönnek még a kintlevő alapítványok.

Samarjay Jánosné interpellációt intézett a főispánhoz, mint elnökhöz, vajjon az egylet egy fix összeg egybegyűjtését ezélozza-e s addig a működést fel nem veszi, vagy már előbb is hajlandó a működés terére lépni.

Hámos László főispán a kérdés megoldását e pillanatban korainak tartja, azonban hiszi, hogy a májusi közgyűlésig az egylet olyan helyzetben lesz, hogy határozhat. Mindenesetre csakis a nőgyülettel karöltve fog a tényleges működés terére lépni, és vagy egy gyermekmenházat építeni, vagy egy ilyen célra alkalmas épületet venni.

forró esőkökat, mikkel a szerelmes férj kínálkozó telt ajkait elhalmozza.

— Edes, úgy szeretnék tanulni, sokat tanulni magától, vallja be őszintén, — de a vége a lezckének mindig csak esők!

Életünk csupa harmónia. Minden mosoly, minden tekintetnek van értelme, visszasugárzása a másik szemében. S a szíveket összekötő lánc egyszerű csak mégis elszakad. A fiatal férj boldogsága teljében, férfikora kezdetén ki lesz ragadva az élők sorából, — s a nő mindent elveszt, el az otthon, az édes kiesi fészket!

Hosszu, lelki küzdelemmel teljes idők következnek. Midőn végre föloesüdik dermetségéből, — az ifjuság életkedve újból fölébred, — s tapasztalni kezdi jó atyja világos szavait: „gondold meg, hogy a letarolt mezőn nyíló tavasszal új virág terem”, — s a nyíló tavasz minden gyönyörével beköltözik nagy rázkodtatást szenvedett szívébe: éri egy újabb e apas . . .

Egy új élet küszöbén áll. Az asszony szív teljes szenvedélyével szeret egy érte sokáig küzdő fiatalemberbe. Jegyesek lesznek.

Tervezgetnek, egyik a másikat igyekszik fölülmulni szeretetben.

— Úgy lesz, a hogy te akarod, Evi, — fogadkozik a férfi, — egy piczi, rozsás papucs nem árt az ilyen magam fajta féktelen embernek

— Úgy lesz, a hogy te szereted, Adi, — biztosítja az asszonyka, egy kis szigor nem árt az asszonynak.

De sehogy sem lett. A láncszemek elszakadtak — és a csalfa nem az asszony volt.

Egy vesztéség, egy csalódás elég egy egész életre. A férfiak baboknak nézi azóta s ha egyet-egyét szemügyre vesz, azt gondolja magában:

— Ismerlek már, szenvedő, üres szívű férfivilág! Szemetek úgy tud fölragyogni, mintha igaz andrés gyujtaná föl tüzet, pedig vagy érdekel vagy kalandvágy. Az ajkon sima beszéd, a szívben — számok . . .

S a mint végre elhatározza magát, hogy haza megy, átázva, megdermedve lelkében is, szomoruan gondolja kicsi szobájáról:

— Ha nem is otthon, — de legalább — fedél!

Előfizetési felhívás.

Lapunk ez évvel befejezi tizenhetedik évfolyamát. A pálya, melyet megfűtött hosszú s nehéz volt, de a küzdelmek között, melyeknek egy vidéki lap mindig ki van téve, helyét megállotta s vezérő elvéhez, hogy minden körülmények között a közügynek tegyen szolgálatot, állhatatosan hű maradt. Most midőn lapunk pályafutásának a tizenhetedik évfolyam lezárásával egyik jelentékenyebb pontjához jutottunk: önérettel hivatkozhatunk multunkra, hogy erőt nyerjünk abból a jövőre s azt a reményt tápláljuk lelkünkben, hogy olvasó-közönségünk jóakarata ezentul is törekvéseink támogatója lesz. Célünk: a demokratikus eszmék diadalra juttatása, vezérő elvünk az igazságszeretet. E cél s vezérő elv nemes voltára támaszkodva bizalommal fordulunk olvasó-közönségünkhöz azon kérelemmel, hogy lapunkat a jan. 1 én megnyitandó tizenhözadik évfolyam alatt is becses támogatásában részesíteni sziveskedjék.

A „Gömör-Kishont“ előfizetési ára:

egész évre . . . . . 4 frt,
félévre . . . . . 2 frt.

Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ szerkesztősége
és kiadóhivatala.

Hírek és vegyesek.

Boldog ünnepeket! A küszöbön álló karácsonyi ünnepek alkalmából lapunk t. munkatársainak, előfizetőinek és minden jó barátjának boldog ünnepeket kíván a „GÖMÖR-KISHONT“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

A rimaszécsi járás-orvosi teendők ideiglenes ellátásával vármegyénk főispánja dr. Zehery István helybeli jelesen képzett orvost, a rimaszombati egészségügyi kör derék orvosát bízta meg. Az állás tudvalegőleg a volt járás-orvos: dr. Marikovszky István elhunytá öta üresedésbe van; s Feleden — a járás székhelyén — való kötelező lakás mellett pályázó nem akadt a különben is gyengén dotált állásra.

Fadlallah el Hedad Mihály es. és kir. alezredes, a debreczeni mentelep parancsnoka ma — szerdán — este városunkba érkezett, s holnap szemlét tart a helybeli mentelep-osztály legénysége és loállománya felett.

Korcsolya-estély. Említettük lapunk mult számában, hogy a korcsolyázó-egylet javára az ifjuság theatestélyt rendez. A falragaszok már hirdetik a folyó hó 27-én a Rózsa nagytermében rendezendő estélyt, melyre a közönséget a nyilvánosság útján meghívja a rendező-ség. Belépti-díj 1 forint.

Szilveszteresti mulatság. Városunk közönsége hagyomány szerűen bucsut szokott venni a muló esztendőtől, s vígan, reményekkel telve köszönti az új esztendőt. Együttal pedig áldoz a jótékonykezérla is. Az idei Szilveszteresti mulatságot is a „Három Rózsa“ nagytermében Rimaszombat és vidéke jótékony nöegylete rendezi, s bizonyára meglesz a mulatság megfelelő anyagi és erkölcsi sikere is. Kívánatos volna, hogy az éjfél óra, melyen tul belépünk az 1897-ik esztendőbe, s midőn barátságos pohárkozeztintások között kívánunk egymásnak boldog új esztendőt, a társadalomban és a közszellemben itt-ott mutatkozó ellentétek elmúlásának órája legyen. A nöegylet multságára — mint halljuk — a vidékről is sokan készülnek.

Szilveszter-est a polgári olvasókörben. Említettük mult számunkban, hogy szép lendületnek indult polgári olvasókörünk esinosan berendezett új helyiségében a tagok önművelődésére és kellemes szórakozására igyekszik sok gondot fordítani. Ennek a folyton izmosodó és immár komoly tényezővé vált társadalmi intézménynek eddigi szép sikereit egyes stréberék, kik irigy szemmel tekintenek azokra, — annál inkább, miután azokban részük nem lehet — szeretnék megesorbitani; holott ezek a sikerek az egész város, de különösen a kör tagjainak: városunk derék, becsületes és munkás polgárságának föltétlen elismerését érdemelték ki s még inkább buzditják az intézőket arra, hogy a mindenkép békétlenkedő és a társadalom salakját képező igazga ellenséggel szemleszállva, a kör tagjai között az egyetértést megszilárdítsa és a sikereket lehetőleg fokozza. Az idei Szilveszter-est alkalmából a kör derék és lelkes fiatal-sága egy korona belépti-díj mellett saját helyiségeiben házi multságot rendez, mely iránt polgárságunk körében nagy érdeklődés mutatkozik. Ez estély sikere bizonyára méltán fogja gyarapítani a kör eddigi sikereit. — Itt említjük meg azt is, hogy már megindult a mozgalom arra nézve, hogy január hó végén rendezendő körbál, mely az eddigi farsangi multságok között látogatottság, erkölcsi és anyagi siker tekintetében méltán foglalta el az első helyet, ez idén is minél nagyobb számú és diszesebb közönséget vonzzon.

A községi iskolaszék folyó hó 21-én Nagy Ferencz elnökle alatt tartott ülésén megállapította, hogy a karácsonyi szünidő, tekintettel a január elejére eső országos vásárra, december 24-től január hó 9-ig adassék ki egy a leány-, mint a fiu-iskolákban. Az ülés tárgyát képezte még ezenkívül a kir. tanfelügyelő leirata, melyben tudatja, hogy a vallás- és közoktatástügyi miniszter a *rom. kath. hitoktatás* vitás kérdésben, 60346. sz. alatt kelt rendeletével jóváhagyta az iskolaszéknek szeptember hó 18 án hozott ama határozatát, melyben elrendeli, hogy a községi iskola rom. kath. növendékei a községi iskola saját helyiségében részesítendők nyilvános vallásoktatásban. Ez a kérdés, mint köztudomás, azon a réven került a miniszter döntése alá, mert a helybeli rom. kath. plebános ur bejelentette volt az iskolaszéknek, hogy ragaszkodik ama kívánságához, mikép a kath. növendékek a helybeli rom. kath. felekezeti jellegű iskolába járjanak hittanra s mindaddig, míg ezt az iskolaszék meg nem

nyaink között legföljebb üvegházi növény vagy szobadisz, a melynek igazi, értékes hasznát mi nem látjuk semmiben.

Az Athenaeum részvénytársulat tehát nagy és nemes feladatot tűzött maga elé, a midőn a „Fiatallányok regénytárát“ megindította. Mert részben azt tette fölöslegessé, hogy a mi fiatal lányaink a nem nekik való regényekkel rontsák vagy legalább is zavarják meg a saját tiszta érzelmi világukat; részben lehetővé tette, hogy olyan irodalmi műveket olvashassanak, melyek a mi viszonyainkat, a mi gondolkodásunkat, a mi állapotainkat világítják meg; tisztán, határozottan és mindig javítólag, nemesítőleg.

Az Athenaeum ezen vállalata megindításával valóságos hivatást teljesít. És a hasonlófajú irodalmi művek legkötünőbb írói valóságos lelkesedéssel támogatják a társulatot abban, hogy ezt a nemes hivatást minél tökéletesebben teljesíthesse. A mult évben szinte kísérlet gyanánt megjelent az első két kötet: „Katalin“, írta Benedek Elek, és „Pipiske“, melynek szerzője Szabóné Nögáll Janka; és ezek olyan kapóssákká váltak, hogy egyik kiadás szinte kergette a másikat. Ez legjobban bizonyítja, hogy mennyire bézagpótló a vállalat és minő jól választotta meg az Athenaeum annak munkásait. Ezek a könyvek nem is szorultak a hirdetésre, mert maguk az olvasó lányok — s különösen a szülők — szinte rajongva terjesztik ismerőseik körében. Csupán az volt szükséges, hogy a magyar közönség megtudja, hogy ilyen fajtájú magyar könyv is van, és annak a legnagyobb mértékben elterjedéséhez többé kétség sem férhetett.

Az idén e vállalatnak már harmadik kötete is megjelent: Gaál Mózesnek a „Legkisebb leány“ ezimű regénye, mely olyan gyönyörű, annyira tiszta és nemes mű, a lányok — s általában a serdülő, érő ifjuság lelkületének olyan fokú tudásával megalkotva, hogy alig képzelhetünk családót, melynek ezt a kötetet feltétlenül megszereznie ne kellene.

Igy és ezért a legszebb jövőt jósolhatjuk a „Fiatallányok regénytárának“, és alig várjuk, hogy a hasonlófajú külföldi termékeket minél hamarabb végleg kiszorítsa a mi lányaink könyvtárából.

Az újságolvasó közönség figyelmébe!

Gazdag terjedelménél fogva a legolcsobb magyar lap az „Egyetértés“, a mely az új évvel immár 31-ik évfolyamába lép. Ez a művelt magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége és a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról valamennyi lap között a legrészletesebb s e mellett tárgyilagossá hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvi lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi s tőzsdéi tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos, s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regényolvasmányt ad, mint egy lap sem. Hat nyolcz regényt közöl évenként, ugy, hogy egy év alatt 25–30 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“ olvasói. Van négy külön rovata: az irodalmi, tanügyi, mezőgazdasági és egészségügyi, melyek vasárnaponként a legváltozatosabb tartalommal jelennek meg. Rendszeresen közöl párisi divattudósításokat s minden nap legalább egy önálló tárczát, — a regényen kívül. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés“-re. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. Kiadóhivatal: Budapest, IV. ker. Papnövelde-utca 8., mely szivesen küld ingyenes mutatószámot.

A francia nyelv tanulóknak és beszélőknek könnyen, kellemesen és szöbőség megszerzését illetőleg bámulatos eredménnyel olvashatják a Budapestben megjelenő „Le Progrès“ ezimű francia szépirodalmi hetilap, mely magyar, (illetve külön kiadásban német) jegyzetekkel kísérve közli a modern francia irodalom legjelesebb termékeit. E lap, mely a francia irodalom és a francia szellem terjesztésével hazánkban újabb időben elharapódzott német szellem egyensúlyozására van hivatva, mindazoknak, kik a francia nyelvtan elemeit és a legközönségesebb szavakat birják, már kitünő alkalmat ad a nyelvnek kellemes módon való elsajátítására, de hasznos és élvezetes olvasmányt nyújt az előrehaladottabbaknak is, akik általa a legkiválóbb francia írók legújabb szellemes műveivel, (kisebb elbeszélések, humoreszkek, causerie-k, különféle) ismerkedhetnek meg. Az érdeklődőknek mutatószámot ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, József-körút 33. szám).

A Magyar Hírlap. Ebben a mai mindenféle érdek által betelgyasztott korban rendkívül fontos az, hogy a nyilvánosság organumai közt, amelyek a közvéleményt irányítják, legyen olyan megbízható, minden tekintetben szavahihető, komoly és jóbíszemű lapja az olvasóközönségnek, amely nem áll semmiféle klikknek a szolgálatában és még politikai tekintetben is feltétlenül megtarja függetlenségét, határozottságát, önállóságát. Ilyen lap a Magyar Hírlap, amely immár hat esztendői pályafutása után büszkén tekinthet vissza mozgalmas és eseményekben gazdag multjára, valamint arra a szereplésre, amelylyel az egész ország olvasó publikumát megtudta nyerni és hódítani. Ma már nincs is lap, amely a közönség szívéhez ugy hozzá tudott volna férközni, mint a Magyar Hírlap. Politikája önzetlen, hazafias és első sorban mindenekfelett magyar ennek a lapnak. A magyar érdekeket soha elnem ejtve, ellenkezőleg minden tisztességes eszükkel a győzelem felé vive halad előre nemes céljai felé. S mily kiválóan magas színvonalon van belletrisztikája! — Hol van még egy lapunk, mely annyi neves író, annyi elismert kitünőséget foglalkoztatna tárczarovatában mint a Magyar Hírlap? A legjobb szépirodalmi erőket tudta lekötni, állandó munkatársakul szerződletetni. S e részben a lap fejlődése, kiterjedése, erősödése még ma sem állott meg. Az új év első napjával új irodalmi erők sorakoznak a Magyar Hírlap-hoz. A tárczairók gárdája kibővíti, megszorodik. Az újítások, amikkel a Magyar Hírlap meg fogja lepní olvasóit, a tartalomnak az

eddiginél is nagyobb változatosságában bőségesen fognak majd szembeötlenni. Érdekesség! ez a mai nap zsurnalisztikai jelszava. A Magyar Hírlap még hozzáteszi: és megbízhatóság! Ez a két tulajdonság együtt tette a Magyar Hírlapot nagygyá, erőssé és közkedveltségűvé. Se belföldi- se külföldi, nevezetes esemény ennek a lapnak a hasábjairól kellő méltatás nélkül el nem maradhat. A napi hírek is megannyi kis mozaik, irodalmi bizsu, szó-rakoztató, kellemes olvasmány Most, hogy a karácsony közeledik, a már megszokott figyelemre is újból számíthatnak az olvasók a Magyar Hírlap részéről. Ez a figyelem egy igazi irodalmi becsű és történelmi értékű ajándék formájában öltik majd a közönség szemébe. Egy gyönyörű Albumot ad a Magyar Hírlap ez idén is mindazoknak, akik a lapra előfizetnek. Ez az idei album méltó párja lesz az eddigieknek kiállítás tekintetében és tartalomra nézve. Sőt talán becsesebb lesz minden eddiginél, az Album értéke jóval meghaladja az egy havi előfizetés díját; ebből is következtethetést vonhatunk arra, hogy mennyit haladt mai napság a modern hírlapirodalom, hogy ily ajándékokkal kedveskedhet azoknak, akik köréje csoportosulnak. A Magyar Hírlap elől áll a sorban azok között a lapok között, melyek ily galléros módon tudják a közönséggel szemben praktice is bizonyítani annak a régi jó közmondásnak az igazságát, hogy apró ajándékok tartják fenn a barátságot. Erre a barátságra a Magyar Hírlap, amely annyit tett és tesz folytonosan a közönség érdekeinek a védelmében: igazán rászolgált. (Az előfizetési összeg, egy hónapra 1 frt 20 kr. negyedévre 3 frt 50 kr. a Magyar Hírlap kiadóhivatalához Honvéd-utca 4. sz. küldendő).

Előkelő folyóirat. A lezajlott választási küzdelem okozta izgalom s a megoldásra váró politikai és közgazdasági kérdések fontossága, a melyeknek publicisztikai megvitatása idegessé és elfogulttá teszi nemesak az ellenzéki, de a kormánypárti sajtó mérsékeltabb elemeit is, fokozott érdeklődést kell hogy keltsen a Székely Sámuel szerkesztésében megjelenő szabadelvűpárti, de független „Politikai Hetiszemle“ iránt, amely lap tárgyilagossá és független magatartásával rövid három évi fennállása alatt irányadó polgári körünk elsőrendű organumává felküzdötte magát. Közgazdasági, társadalmi, irodalmi és művészeti rovata e lapnak a magyar társadalom elitejének igényeit szolgálja, amiért is klubokban, kaszinókban, olvasóköröknek és nagyobb kávéházakban különösen kedveltségnek örvend. A „Politikai Hetiszemle“, az országnak ez az egyetlen komoly irányu hetilapja, azonkívül még fényes kiállítás, gazdag és változatos tartalom, etikai és szellemi színvonal tekintetében valóságos vetekedik a külföldi legjobb hetirevűvel. A nagy körültekintéssel, sok izléssel és meglepő szakértelemmel szerkesztett Hetiszemlére ezért az újév beálltával teljes készséggel felhívjuk a művelt és előkelő olvasóközönség becses figyelmét. A „Politikai Hetiszemle“ előfizetési ára félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII. ker. Kerepesi-ut 17.

A legértékesebb ajándékot, a mit egy hírlap nyújthat, kétségkívül a „Magyar Ujság“ adja az előfizetőnek. Ez az elevenen szerkesztett, mindig friss, mindig érdekes fővárosi lap havonként egy kötet rednyét ad minden előfizetőjének, még annak is, a ki csupán egy óra fizet elő. A ki tehát egy éven át előfizetője a „Magyar Ujságnak“ melynek főszerkesztője dr. Fenyvessy Ferencz orsz. képviselő, az egy egész kis könyvtárhoz, tizenkét díszes kiállítású regény kötethez jut teljesen ingyen. Valóban többet nyújtani: mint egy élénk, érdekes napilapot és tizenkét kötet regényt azért az olesó előfizetési árért, merő lehetetlenség. S tudnivaló, hogy a „Magyar Ujság“ mindamellett olesóbb bármely más fővárosi lapnál, mert egész évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, egy hónapra 1 frt. Egyes számának ára a vidéken 5 kr. A januári új előfizetési negyed alkalmából a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe a „Magyar Ujságot“, melynek kiadóhivatala Budapest, a Vármegeház-utca 15. szám alatt van. A lap kiadóhivatala mutatószámokkal szivesen szolgál.

Mit kíván a közönség? Azt mondják, hogy a közönség tetszését netéz kielégíteni. Már a mi a hírlap olvasó közönségét illeti, a mai időben annyi a lap, hogy bizony tetszése szerint válogathat mindenki belőlük. És mégsem könnyű a választás. A sok reklám, ígértetés, ajándékozás, ha nem is téveszti meg a jó izlésű közönséget, de a lapok nagy száma egészen zavarba hozza. Mégis mi szerint választ a magyar közönség, mi az, a mit egy lapról kíván? Az, hogy legyen az a lap a magyar sajtónak egy olyan organuma, a mely eszméket és nagy nemzeti ideákat szolgál, a mely minden érdekkörtől és hatalmi befolyásoktól függetlenül száll sikra a nemzet igaz és nagy érdekeiért. Legyen az a lap olyan, a melyet nem kizárólag az üzleti és anyagi érdekek vezérlenek, a mely nem kész szolgálja mindenféle rendszernek, hanem a mely csak egy vezérlelet ismer, az igazság és a tisztesség elvét. Igen, a magyar közönség a sajtót még a maga nemes és tiszta rendeltetésében szereti. A magyar hírlapirodalomban ma ezeknek az eszméknek egyik legragyogóbb tollu képviselője Bartha Miklós, az ország legelső és legnagyobb publicistája, a ki fényes vezérekkel, melyeket a „Magyarország“ hasábjain ír meg, valósággal elragadja a közönséget. A „Magyarország“-nak egyébiránt egész írói gárdája ebben az irányban halad. Holló Lajos orsz. képviselő a lap felelős szerkesztője, Inczédy László, a helyettes szerkesztő, és a többiek valamennyien a független szabad sajtó munkásai. Ez magyarázza meg, hogy a magyar művelt közönség aránylag rövid idő alatt annyira felkarolta a „Magyarországot“, hogy az ma egyike a legterjedtebb lapoknak. A „Magyarország“ egyébiránt páratlanul gyors és jó hírszolgálatával, kedves, eleven tárczáival, és minden tekintetben gazdag tartalmával erre az osztatlan és általános elismerésre igazán reá is szolgál. Ha ehhez még hozzá vesszük, hogy a „Magyarország“ az éjjeli gyorsvonatokkal már szétrepittetik az ország mind a négy tája felé és így reggel már a legtávolabbi helyen is olvashatja a közönség a „Magyarországot“, míg a többi lap csak délben, vagy este jön meg. — Ugy ez a nagy zsurnalisztikai előny csak hozzájárul ahhoz, hogy a „Magyarország“ egyike legyen a magyar közönség legkedveltebb lapjainak. A „Magyarország“ kiadóhivatala: Budapest, Sándor-utca 2. sz. alatt van, a lap előfizetési ára eddig az, a mi más lapoké: egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., félévre 7 frt, egy évre 14 frt.

engedi vagy az egyházmegyei fenhatóság másképp nem rendelkezik, a községi iskolai növendékek hitoktatását beszünteti. Erről nyomban jelentés tétetett a miniszteriumhoz. Mielőtt azonban ennek döntése leérkezett volna, a vitás kérdés idehaza önmagától is békésen megoldódott, amennyiben a plebános ur elállott előbbi álláspontjától s a hitoktatás teljesítését még október hóban, két csoportban, két hitoktatóval önként megkezdette s így az ügy még időközben ugyanolyan értelemben rendeztetett, amint azt a most leérkezett miniszteri rendelet végérvényes döntvényében megköveteli.

Tomeges pályázat. A rimaszombati „Gizella” kisdudorvó intézet óvodái állomása megüresedvén, arra, az iskolások január 15-iki lejáratul pályázatot hirdetett. A jelentkezők száma meghaladja a negyvenet, kik között több minden tekintetben kiváló képzettségű fiatal hölgy is van s így az iskolásoknak módjában áll e fontos állomást a legjobb erővel tölteni be.

Bál katonazenével. A kereskedő ifjak egylete folyó hó 7-én dr. Szeless Ödön elnökle alatt tartott választmányi ülésén nagy lelkesedés mellett határozta el, hogy a mostani farsangi évad alatt ismét rendez egy fényes bált, mely hívatva lesz nem csak a tavalyi bál sikerével vetekedni, hanem azt felül is mulni. A bál rendező bizottság elnökévé *Kathona Géza* tanárt, alelnökévé *Kostyál Gyula* és *Duckmann László* urakat, pénztárnokul *Schwarz Pál*, titkárnul *Böhm Henrik* és jegyzőül *Brabant Árpád* urakat választotta meg. Ezenfelül a bálbizottság elnöke felkérte, hogy a városi és megyei intelligencia ifjuságát kérje fel a bál sikerének előmozdítása érdekében a rendezői tisztt elfogadására. — A bál sikerét nagyban fogja biztosítani, hogy azon nem csak Dankó Kálmán kitűnő népzeneke, hanem a losonezi 25 ik gyalogezred katonai zenekara is közre fog működni, amennyiben az fogja a kőrtáncokhoz és négyesekhez a jobbnáljobb darabokat játszani. Nyitányul pedig a bál előtt egy rövid, de hatásos hangversenyyel fogja az est kellemét gazdagítani. Ezenkívül a rendező bizottság még más kellemes meglepetésekkel is fog szolgálni, a melyek kedveritő títka azonban csak a mulatság estéjén fog kipattanni. — Ilyen előzmények után nagy bizalommal fog a nagyközönség a bálra készülni, a mely 1897. február hó 7-én fog a „Három Rózsa” ezen alkalomra fényesen díszített dísztermében megtartani.

A feledi kaszinó folyó hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlését Almássy Alfréd gróf elnökle alatt. Ez alkalommal *Pál Gyula* gazda és pénztáros, utóbbi tisztségéről lemondott, a közgyűlés azonban szabályszerű 3 évi időtartamra újból egyhangulag megválasztotta. — Könyvtárnok *Köhler Gusztáv* lett, ki eddig is sokat buzgókodott a kaszinó érdekében.

Ifjusági bál. Minthogy az athletikai-klub már tavaly sem rendezett bált, az idén pedig a szépen indult egylet feloszlott, s így már ezért sem rendezhet bált, örökét átvette ismét a gömörmegei ifjuság, a mely az ifjusági bálók régi jó hírét és sikerét óhajtja feleleveníteni. A rendező bizottság már minden intézkedést megtett a siker érdekében, mely a jelekből ítélve, alig fog elmaradni. — A rendező bizottság élén megyei ifjuságunk egyik legrokonszenvesebb alakja: *Bornemisza Elemér* áll, a bál alelnöke *Szelecsky Árpád*, titkára *Komáromy István*, pénztárnoka *Szabó Elemér*. Az elnökség megtette a kellő intézkedéseket, hogy a megyei ifjuság a legszélesebb körben meg legyen nyerve a rendezőségbe, a mi előfoga mozdítani, hogy a társadalom minél szélesebb körben vegyen részt a korábbi ifjusági bálók jóhíre által is biztosított sikerű bálban.

Vadászat. A rima-murány-salgótarjáni vasműreszvénytársaság nagy kiterjedésű és vaddús erdeiben az elmúlt napokban két nagy vadászatot rendezett. — a megyékből és városunkból meghívott előkelő vadásztársaság tiszteletere. A meghívott vendégek úgy a szíves látástól, mint az élvezetes vadásztól el vannak ragadtatva. A klenőzei és sziliczei vadászterületeken megtartott a két vadászat eredménye: 7 drb vadsértés, 35 drb őz, 3 drb róka és 11 drb nyul.

Torna estély. A helybeli egyesült prot. főgimnázium derék tornászai f. hó 19-ikén este szépságú és díszes közönség előtt mutatták be eddigi haladásukat. A jelen voltak igazán sok élvezettel gyönyörködtek a szép mutatványokban, s méltó elismeréssel adóztak a jeles tornatanárnak: *M. C. H. n. a. y Gyulának*, ki pompásan fegyelmezett növendékeit az egészséges, teszedző tornában valóban meglepő sikerrel oktatja. Szemmel látható az általa rendezett tornaestélyeken a fiatalságban megnyilatkozó nemes ambízió, melynek kettős eredménye van. Első sorban több gondot fordít a növendéksereg a testedzésre, a gyakorlatok bátor és praeciz bemutatására, másodsor pedig hozzászokik a nyilvánossághoz, s ez csak jó hatással lehet a fiatalságra, melynek még ezek mellett alkalma nyílik az estély után egy kis kedélyes mulatságra is. Anyagi sikere is volt az estélynek, a mennyiben a tiszta bevétel mintegy 30 frtot tett ki. A változatos programból kiemelkedett két szám, mely a közönség osztatlan tetszésével találkozott: a fűzér; ezt először a kisebb növendékek, majd a nagyobbak mutatták be ügyesen, igen tetszősen zeneszó mellett. A mozdulatok tiszták, szabatosak, egyöntetűek voltak, s a derék tornatanárt, ki a esinos gyakorlatot betanította, a több ízben megismélt fűzér után méltán tapsolta meg a közönség. Az egyes versenyben győztesek lettek: *Magas ugrásban* első lettek: *Szabó Lajos* és *Holles Béla VI. o. tanulók*, kik mindketten egyformán ugrottak 175 cm. második lett 160 cm. *Kovács Gyula VI. o. tanuló. Súlydobás versenyében* első lett *György György VIII. o. tanuló* 820 cm. dobással; második *Fazekas János VII. o. tan.* 810 cm. harmadik *Vaka József 790 cmre. Korlát tornázásban* első lett *Vaka József VII. o. tan.*, második holt versenyben *Czagyay István VII. o. tan.* és *Kiss Lajos VI. o. tan.*, harmadik holt versenybe *György György VIII. oszt. tan.* és *Klímó György V. o. tan. Nyújtó tornázásban* első lettek holt versenyben: *György György VIII. oszt. tan.* *Kiss Lajos* és *Csabay Pál VI. o. tanulók. Vívásban* igen szép formát mutattak s nagyot haladtak *Kubinyi Zoltán* és *Horváth Gyula VIII. o. tanulók*. Az estélyt éjjelutáni tartó kedélyes táncz fejezte be, melyen a fiatalság pompásan mulatott.

Árvák karácsonyfája. A helybeli nőegyesület tudvalevőleg minden évben egy lélekemelő ünnepet rendez árváinak, hogy ők is érezzék a szeretet ünnepé-

nek melegítő sugarait, hogy ők is részesüljenek a szeretet ünnepének jótéteményeiben, örömeiben. — Mint minden évben, az idén is, szép karácsonyfát állított az ovda épület nagytermében f. hó 20-án, a melyhez este 6 óraker vezették az árvákat. A nőegyesület tagjai és nagy közönség jelenlétében folyt le a szép ünnep, a melyet emelt a gazdagon díszített karácsonyfájáról lesugárzó fényzőn. A nőegyesület kiváló szellemű elnöknője *Bornemisza Lászlóné*, a derék igazgató *Kern Adolfné*, és alelnöknő *Máriássy Lászlóné* körül csoportosulva az egylet tagjai fogadták az árvák szeretetteljes üdvözlését. Két kis leánya gyönyörű szép beszédekkel adott elő kellemes hangléjtéssel és oly melegséggel, hogy az emberek szemében könnyek gyűltek. Ezután a soros lelkész *Dollák Rezső* róm. kath. káplán egy fekkölt szellemű beszédet intézett a gyermekekhez, szívéhez szólóan megmagyarázván a szeretet tanait. Majd következett az ajándékok szétosztása. Valóban megható volt látni az árvák szertelen örömet, a melylyel a sok kellemes és hasznos ajándékot átvették. A nagyközönség pedig azzal a tudattal távozott, hogy a nőegyesület nemes hivatását a legszebben tölti be ezen ünnepségek rendezése által.

A „Fehér-kereszt” estélye. A „Fehér-kereszt-egyesület” tudvalevőleg a gyermekvédelem nemes és szent ügyével foglalkozik, e mellett azonban az egyesület hazafias, humanus céljainak megvalósításához szükséges anyagi eszközök előteremtése végett sokszor szövetkezik karneval ö fenségével. E szent szövetsége első szülötte a nagyfokú pártfogás, másodszerűl a védelem javára szolgáló bőséges jövedelem, legifjabb és legsikerültebb szülötte pedig a csapongó jókedv szokott lenni, a mely az egylet mulatságait élte. — Eddig a nőegyesület töltötte be azt a teret, a melyet ikertestvére a „Fehér-kereszt” vett át, most tulajdonképp egyesülve jelenik meg a testvérpár, hogy a szeretetteljes tevékenység vonzó összhangja által esábitsa a társadalom minden tagját a fehér-keresztes zászló alá jót tenni és mulatni. — Mily isteni gondolat is, ha minden kacagás egy-egy könnyet tud felszárítani, a mosoly, a jókedv által megszerzett segítség útján! Mily eszmei az, hogy *Terpsichora* isten-asszony gondtalan pajzán hadserege a nyomergók sötét hadának segítségére siet. É szép isteni eszmék megvalósításának lesz tere a „Fehér-kereszt” estélye, a mely felerészben a nőegyesület és felerészben a „Fehér-kereszt” egylet javára 1897. év márczius 1-én fog megtartani a Három Rózsa nagytermében. — Előtte való este lesz az ifjusági bál, és így hihető, hogy azok, kik az ifjusági bálon megjelennek, eljönnek, mert a mulatozásba belemelegednek; akik pedig ott nem lesznek, azok eljönnek, hogy belemelegedjenek. — Az estnek lesz egy rendkívüli érdekes mozzanata is: a konfetti-dobálás. Ez a mulatságos dolog Itáliában otthonos, de a nyáron Os-Budavárban is nagyon felkapták. Finom papír-szeletekből képezett papír-bombákkal fog a közönség dobálódzni, a bombák szétrobbannak, a szeletek szétropulnak, a harc a legnagyobb elkeseredéssel folyik, de nyomában nem a halálkölök jajja, hanem a kacagók deris hahotája fog járni. Egyszóval lesz farsangvégi „Jux”, vagy ha úgy tetszik, heceez, de az is biztos, hogy mulatni majd jól lehet! — A mulatság élén *Bornemisza Lászlóné* és *Hámos László* elnökök, *Kern Adolfné*, *Máriássy Lászlóné* alelnökök és dr. *Szeless Ödön* titkár állanak, kik szívesen látnak minden tánczorgató fiatal embert a rendezés körül.

Megszűnt egyesület. A gömörmegei athletikai-klub három évi lennállás után, f. hó 20-án megszűnt. Keletkezésekor úgy Rimaszombatban, mint megyeszerte nagy érdeklődés mutatkozott e sport-egyesület iránt, a tagok megiehető szép számmal iratkoztak be s kezdetben a gyakorló órákra is sokan jártak, de a lelkesedés szalmalángként ellobbanván, hovatovább mindig kevesebb buzgalommal látogatták az órákat, úgy, hogy az utolsó évben az egyesület már csak névben létezett. Az érdeklődés és megcsappanásának a társas élet megváltozott viszonyaiban rejlik. Az ügybuzgó tisztikar, élén *Fáy István* elnökkel, mindent elkövetett arra, hogy az egyesület továbbra is fenntartsa, de a tagoknak legnagyobb része a beérkezett nyilatkozatok szerint az újabb három évi ciklusra nem óhajtott belépni, sőt már a novemberre hirdett közgyűlésen is oly esekély számban jelentek meg, hogy e miatt határozatot sem lehetett hozni. Az alapszabályok értelmében tehát a mostani közgyűlés volt hívatva — a megjelent tagok számára való tekintet nélkül — arra, hogy az egyesület és vagyona sorsa felett végérvényes határozatot hozzon. A közgyűlésen 13-an jelentek meg s az elnöki tisztelet, a családi ügyek miatt távol levő *Fáy István* orsz. képviselő helyett *Löcherer Tamás* dr. viselte. Felolvastattat a választmány jelentése a lefolyt ciklus eredményéről, mely jelentésből kitűnt, hogy az egyesület a mostani viszonyok között nehezen lehetne fenntartani, de a jelenlevő tagok határozatától függ, hogy még egy kísérlet tétessék a fenntartásra. A tagok azonban az egyesület megszűnése mellett voltak, mely határozattá emelkedett. Az intézet vagyonának sorsáról is történt intézkedés. Erre vonatkozólag egyszerre négy indítvány adatott be, *Kishonthy József* az egyesület vagyonát a maga teljes egészében egy rokon természetű sportegyesületnek: a *Korosolyázóknak* óhajtja adni. *Cziner Miksa* dr. a vagyont a jótékony egyesületek között szeretné megosztani. *Dr. Veres Samu* szeretné, ha a vagyont a főgimnáziumi tornaegyesületnek adatnék át, mely iskolai intézmény ugyan, de a most megszűnt egyesületnek programja szerint működik igen szép eredménynyel, bár a legsúlyosabb anyagi viszonyokkal küzd. *Schulhoff Pál* szintén a felosztás elve mellett van, de a vagyonértéket csak négy részre akarná felosztani. A névszerinti szavazás eredménye az lett, hogy hét szavazattal hat ellenében kimondatott a vagyonfelosztás. Az eszmeeseréből azonban, mely meglehetősen élénken folyt, az lett a végérvényes határozat, hogy az athletikai-klub vagyona a maga egészében átadatik a *Korosolya-egyesületnek* oly kikötéssel, hogy kamatait öt évig a maga céljaira fordíthatja. Ha ez idő alatt egy új athletikai-klub alakulna: a vagyont kamat nélkül tartozik átadni, ellenkező esetben öt év múlva saját tulajdonra lesz. — A felszerelés értékesítésére bizottság küldeték ki. A véghatározat ellen, melyben a megelőzőt szavazás szerint a felosztás elve nem érvényesült, *Dr. Cziner Miksa* és *Schulhoff Pál* óvást jelentettek be.

Karácsonyfát ünnepelt rendeztek folyó hó 20-án délután *Tiszolczon*, az ottani állami iskolába és kisdudorvadába járó növendékek részére. A tiszolczi hölgyek által rendezett gyűjtésből nagy mennyiségű ruha-

neműt és édességeket osztottak ki a gyermekek közt, kik a jótéteményt a *Schnögger* igazgató által betanított szép összhangzatos magyar énekkel és szavalatokkal köszönték meg. *Hegedüs Zoltán* állami tanító a gyermekekhez, *Józsa Antal* kir. tanfelügyelő pedig a jelen volt közönséghez intézett beszédben emelték ki az ünnepély jelentőségét, utóbbi egyuttal felolvasta a közoktatásügyminiszter köszönőiratát is, melyben elismerését fejezi ki a tiszolczi hölgyeknek azért, hogy már évek óta jótékonyan gondoskodnak a tiszolczi állami iskolába járó szegénysorsú növendékek felruházásáról. Ezzel a szép ünnepély, melyen *Itagályi* és *Porubszky* t. b. főszolgabírák is jelen voltak — a gyermekek által szépen énekelt „Hymnus” hangjai közt véget ért.

Nyilvános nyugtáztatás. Az árvák karácsonyfájára még a következő adakozások érkeztek be: *Szentmiklóssy Klemátó* 1 frt 50 kr. *Kubinyi Kálmán* 1 frt. Rimaszombat és vidéke jökeknőegylete köszönettel nyugtáztatja a nemes adományokat.

Szenzációs végtárgyalás. Mintegy 8 évvel ezelőtt történt, hogy *Lovniczky József*, akkor még helybeli fűszerkereskedőnél kobzási eljárás lett foganatosítva állítólagos regále-jövedéki esonkítás miatt. Kivált azzal lett vádolva, hogy *Lovniczky* boltjának valóságos kurta-koresmát tart. *Lovniczky* ezen eljárás által sértve érezve magát, rőpiratok és hírlapi nyilatkozatok útján igyekezett elégtételt keresni magának a közvélemény előtt, majd ezzel sem elégedvén meg, *Szabó György* rimaszombati polgármestert és *Huszth Lajos* arvaszéki előadóit hivatalos hatalommal való visszaelés és más súlyos eselekmények elkövetésével vádolva a büntető bíróság előtt. A feljelentések, mint bünvádi eljárásra alkalmatlannok, félretétettek, mire a közgyűlés utasította a két, reputációjában magát sértve érző hivatalnokát, hogy a bünvádi feljelentést *Lovniczky József* ellen hamis vád büntette miatt tegye meg. Ez megtörtént s így került ezen nagy érdeklődéssel kísért ügy a kir. törvényszék előtt f. hó 18-án tárgyalás alá. A vádhatározat szerint *Lovniczky József* a büntető törvény 227. §-a alapján hamis vád büntette miatt lett volna büntetendő. Megtartván a végtárgyalás, az összes tanuk kihallgatván, dr. *Mészáros István* kir. alügyész vádját leszállítván, panaszlótat hamis vád vétségeért a büntető törvény 229. §-a alapján kéri megbüntetni. A kir. alügyész ezután vádbeszédeben higgadt logikával adja elő az egész ügy történeti részét, jogászai elméiell, szónoki tehetségének összes előnyeivel csillogtatta a vád fegyverét, úgy hogy a közönség nagy várakozással nézett szembe a védelemnek. *Bulyi Dezső*, a kassai kitűnő védőügyvéd kelt most fel általános nagy figyelem között, hogy a vád felépített bástyáit megostromolja. Lendületteljes szavakban, mintegy harczi riadóban adta a jelet a védelem és támadás irányára, kifejtve, hogy ő ezt a védelmet nem akarta elfogadni, mert képtelenségnek tartotta *Lovniczky* előadását, azonban a tárgyaláson meggyőződött, hogy *Lovniczky* sok oka lehetett a méltó felháborodásra. Ezután jogászai zsenialitásának összes fogycereit vette elő, hogy összedöntse a büntető-törvény 229. §-ára alapított vádat, hogy kimutassa, hogy itt hamis vád vétsége s természetesen annál kevésbé büntette elő nem fordul. Kíméletlenül suhogtatta ostarót a panaszosok telett, és ezután a tárgyi és szubjektív indokok balmazát egy zseniális egységbe kötve, kérte védenezének felmentését. A vád és védelem azután még egy érdekes szellemi birkózásra kelt egymással a replikákban és duplikákban, mire a kir. törvényszék visszavonult a tanácskozásra. — Hosszu tanácskozás után megjelent a kir. törvényszék; elnöke *Kubinyi Aladár*, előadója *Kolbay Sándor*, mellette szavazó bíró *Medveczky Sándor* és *Felady Ferencz* törvényszéki jegyző volt. Néma, halottiesendben kezdette a királyi törvényszék elnöke, az ő megszokott előkelő komolyságával, az itelethirdetést: ő Felsége a király nevében! mire az egész közönség felállt. Mindenki a kir. törvényszék elnökének szavait leste. Ezek szerint a kir. törvényszék *Lovniczky Józsefet* a hamis vád büntette s vétsége alól felmentette. — ellenben a hatóság előtti rágalalmazásban a büntető-törvény 260-ik §-sa alapján vétkesnek találta, és ezért, tekintve a rendkívüli enyhítő körülményeket 10 frt pénzbüntetésben marasztalta el a vádlótat. Az indokolásban a kir. törvényszék kimondotta, hogy *Lovniczky* csakis két eselekményért kapja ezt a büntetést is. Az egyik, hogy azt állította, miszerint a polgármester felszólította őt regále ügyében a fellebbezés visszavonására, mert ellenkező esetben polgármester azt ígérte, hogy tőnkre fogja tenni, a másik pedig, hogy állította, hogy szeptember 17-én volt az elkobzás nála, holott a panasz feljelentés csak 19-én tétetett meg és az elkobzás 20-án volt. Egyéb állításai miatt pedig büntetendő nem volt, mert azok tekintetében nem egészen valótlannak látszanak előadásai, a kir. törvényszék tekintetben vette különösen azt, hogy az elkobzásnál romos úvegek lettek a hatóság által felmutatva, fák melyekről a jegyzőkönyv azt állítja, hogy azok nem voltak lepecsételve, holott tanukkal lett igazolva, hogy azok szabályszerűen le voltak pecsételve. — Végre vádlott a hamis vádakodás alól azért is felmentendő volt, mert a *Lovniczky József* által tett feljelentések bünvádi eljárás alapján szolgáltni alkalmatlannak lettek találva és félretéve. — *Kubinyi Aladár* elnök által előszóval kihirdetett ítélete, gyönyörű jogászai magas szelleme, tárgyilagossága, az érvek mesteri csoportosítása, a szigorujogot a méltányosság elvével összeegyeztető törekvése által mely benyomást gyakorolt a hallgatóságra. Az ítéletben *Szabó György* polgármester megnyugodott, panaszlótat és *Huszth Lajos* felebbezték, a védő nem nyilatkozott, hanem kérte az ítéletet kézbesíteni és a fellebbezési határidőt attól számítani, a mi körülbelül annyit tesz, hogy a védő az ítélet bölessége előtt meghajlik. Az ügy illetően befejezése széles körben nagy szenzációt keltett.

Szerencsétlenség. Felső-Hangonyról — tudósítónk — nem mindennapi szerencsétlenségről ad hírt. *Stelkovits* László ottani földbirtokos kocsisa ura parancsa ellenére magában ment ki az erdőre fát hozni. Utközben a lovak a rossz uton nehezen tudtak előrehaladni, mire a kocsis a szánból lelélt és a lovakat agyba-főbe verte. A megriadt lovak a szánköt egy mélyességbe rántották, mire a szánköt után a lovak is lebuktak, és magokat össze-vissza zuzva, rövid idő múlva kiadták párjukat. A zuhanás oly rettenetes volt, hogy még a szerszám is, hám is ronggyá szakadt. A két lóval együtt két esikő is veszendőbe ment.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon t. uraknak és hölgyeknek, kik f. hó 5-én személyes megjelenésükkel legmagasabb kitüntetésem alkalmából rendezett ünnepély fényét emelni, ugy azoknak, kik levelileg, sürgönyileg jó kívánságaikat tolmácsolni szivesek voltak, ez uton is, midőn mély tisztelet s köszönetemet nyilvánítanám, magam becses jó indulataikba, illetve barátságukba ajánlva, maradtam N. Rőcze, 1896. évi decz. 16-ikán.
Máriány Antal, tanító.

Jótekonyczélú estély Dobsinán. Folyó hó 26-ikán Dobsinán a „nagy vendéglő” dísztermében jótekonyczélú dal-, zene- és szavalati estélyt rendeznek, melyre esinos meghívókat küldött szét a rendezőség. Az estély sok élvezetet ígérő műsora ez: 1. Preciosa Ouverture, C. M. v. Weber-től, négy kézre. Zongorán előadják: Becht József és Erhardt Henrik urak. — 2. Salgó, Petőfi S.-tól. Szavalja: Lechner Izabella k. a. — 3. Hegedűszó, a „Cremonai hegedűs” cz. operából, Hubay Jenő-től. — Reverie, Vieuxtemps-tól. Hegedűn előadja: Melezer Gusztáv ur, zongorán kíséri: Kubiczek Albert ur. — 4. A felsült szavaló, Gabályi-tól. Előadja: Zajzon Samu ur. — 5. „Azra”, Rubinsten-től. — Aria Figaró lakodalomból, Mozart-tól. Éneklő: Sárkány Anna k. a. Zongorán kíséri: Szontagh Katalin k. a. — 6. Valse, Maurice Moszkovszki-től. Zongorán előadja: Becht József ur. — 7. „Kolostorban”, női kar a „Toldi szerelme” cz. operából. Szerző: Mihalovics Ödön. Erhardt Henrik ur vezetése alatt éneklők: Sárkány A. Sárkány J. Szoyka J. Ulrich J.-né, Weisz J. Fabry E. Kuhn J. Lechner J. Stempel B. Gömör K. Jaeger E. Szontagh K. Jaeger V. Melezer E. és Ráth Laura urhölgyek. Harmoniumon kíséri: Gall János ur. — 8. „Szép Honka” melodráma. Szövegét írta: Vörösmarty M., zenéjét szerző: Erney Gyula. Szavalja: Jakab József ur. Zongorán kíséri: Sárkány Anna k. a. — 9. Magyar népdalegyveleg. Erhardt Henrik ur vezetése alatt éneklők a női kar tagjai és Becht J. Gall J. Hanvay E. Jakab J. Orsovsky L. és Zajzon S. urak. — Az előadás befejezése után táncz.

Válasz a „vadállati kegyetlenség” czimű közleményre. Tekintetes Szerkesztő ur! A „Gömör-Kishont” b. lapjának f. évi 51. számában a „hírek és vegyesek” rovatában hasonezimű közlemény jelent meg, melyben a többi között az foglaltatik, hogy „a két emberi bőrbe bujtatott hiéna csakor és lábverecsel volt kénytelen résztvenni (t. i. a megölt temetésén) büntetésül a bíróság által a koporsóhoz állítottván”. — Ere nézve tisztelettel alóírt, mint a nrőzei kir. járásbíró, vezetője kijelentem, hogy az nem felel meg a valóságnak, mert a kir. járásbíró, a tetteseket büntetésül a megölt temetése alkalmával a koporsóhoz nem állította s nem is állíthatta, mivel ilyen törvényt a justícia nem ismer, mivel nincs. — A tettesek, a megölt temetése előtti napján, az ez ügyben eljár kir. aljárásbíró, mint vizsgálati bíró által azok kihallgatása után azonnal letartóztatott s azóta a vezetésem alatt álló kir. járásbírósi fogházban voltak ép ugy a megölt temetése alkalmával, mint jelenleg is. — Hogy mindennek daczára a közleményt szerkesztő, illetve beküldő ur ezen valótlanúságot homét merítette — csakugyan egy rebus?! — Midőn ezen nyilatkozatomat becses lapjába felvenni kérném, maradok Nagy-Rőczén, 1896. december 20-ikán a tek. Szerkesztő urnak igaz tisztelője

Mattyasovszky Mór, n.-rőzei kir. járásbíró.

Jótekonyczélú színelőadás. A helybeli iparos ifjak önképző egylete f. hó 26-ikán jótekonyczélú színelőadást rendez, mely alkalommal előadják a „Mili-mári” czimű népsziművet a következő szereposztással: Boros, pékmester Györfly Gyula. — Rébi, a felesége László Juliska k. a. — Ferencz, a fiok Répásy Béla. — Sajtár Mihály, öreg majoros Weitzner Henrik. — Jóska, a fia Róth Sándor. — Vera, a nevelt leánya Petro Anna k. a. — Özv. Koresákné, az „Arany stígliz”-hez czimzett koresma tulajdonosnője Kiss Erzsike k. a. — Tini, Fini, a leányai Hruska Teréz és Tóth Juliska kisasszonyok. — Viola, Szeles, Fehér jogászok Brotzkó, Kamogya Gyula, Donáth Izidor. — Hersehel Mária, ágens Granát Dezső. — Vandrák, kárpitos Bódy József. — Sorsl, pinczér Koresáknéknál Spielman Béla. — Zsuzsi, eseléd Boroséknál Markovics Etel k. a. — Janó, mindenes a Sajtár portáján Diezky Pál. — Rendőrbiztos Ifj. Hollósy József. — Diákok, külvárosi nép. Történik Budapest egyik külvárosában, déltől estig. — Helyárak: Oldal- és körszék 1 frt I-ső rendű zártzék 80 kr. II-od rendű zártzék 50 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Deákjegy 30 kr. Karzat 20 kr. Jegyek előre válthatók Lévai Izsó könyvkereskedésében. — Kezdeté pont 8 órakor. — Az előadást táncz követi Dankó Kálmán zenekara közreműködése mellett. — Felhívjuk műpártoló közönségünk figyelmét az előadásra.

Szerkesztői üzenet.

J. L. Budapest. A kérdésben levő mutatványokat megkaptuk ugyan, de a felhasználásra még nem volt alkalmunk. Az új-évi tárczát szívesen vennők.

Felelős szerkesztő: Dr. VERES SAMU.

Magán-hirdetések.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — javani, chinai stb. a legújabb mintázatban és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg-selyemet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csíkos, koezkázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (es. és k. udvariszállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Eladó föld és ház.

A rimaszombati határban, az ugynevezett téhanydüllőben 17 kötel szántóföld, a felső-nyomáson 3 kötel rét, a Forgács-utczában egy kötel belseg, és a Jánosi-utczában, a 11. szám alatt lévő, kőből épült ház — belseggel — eladó.

A venni szándékozónak bővebb értesítést ad a tulajdonos **Simonka József.**

Eladó ház és szántóföld.

A rimaszombati határban 16 hold szántóföld és rét, továbbá a Jánosi-utczában egy kényelmes lakóház mellékhelyiségeivel, nagy udvar és kerttel szabad kézből eladó. A venni szándékozók értekezhetnek **özv. Tóth Józsefné** tulajdonosnővel. (Lakik: P. Szabadkán.)

Vásárjog bérbeadása.

Feled község előjárósága részéről ezenel közhírré tétetik, hogy a **feledí vásárjog bérlet** (évenként négy országos vásár és hetenként egy heti-vásárral) **f. hó 29-én, d. e. 9 órakor** — a községi bíró házában — árlejtés utján **három évi időtartamra, azaz 1897—99. évekre bérbe fog adatni.**

Az erre vonatkozó feltételek a községi bíró házában — a hivatalos órák alatt — megtekinthetők. 2-2

Feled, 1896. december hó 10-én.

Szonthy Fál, körjegyző **Pólos Mihály,** közs. bíró.

Bor-árulás.

Értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint **saját termésű** és tiszta kezelésű, almágyi szőlőmben termelt **boraimnak** ugy hordó, mint peccsételt üvegenkénti elárusítását **Deák Ferencz-utczai** emeleti lakásomon megkezdtem. — Rimaszombat, 1896. november 25.

Kiváló tisztelettel **Benyo Béla.**

Bérlet.

Gömörmegye **Tajti** község határában 940 hold föld és rétből álló, jó talajjal bíró birtok, 150 hold legelő, esetleg még 200 hold erdei vágás jövő **1897. év ápril hó 24-től bérbe adatik** hat vagy kilencz évre. — Bővebb felvilágosítást nyújt **Kirchmayer Gerő** Kis-Enyiczken, u. p. Eperjes, Sárosmegye, és **Dapsy József** Rimaszombatban.

Hirdetmény.

Vonatkozással a Kókova nagyközségben megüresedett községi jegyzői állás betöltése tárgyában 4653. sz. a közzétett pályázati hirdetményre, értesítettnek a pályázni szándékozók: hogy az 1897. évi január hó 7-ére **Kókova község-házához kitüzött választás határideje ugyanazon hó 9-ik napjának d. e. 9 órájára tétetett át.**

Nyustya, 1896. december hó 19-én.

Porubszky, h. főtisztgábiró

ENGEL ADOLF

nagy áruraktára
RIMASZOMBAT, Főtér.

Van szerenésém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, miszerint raktáramon lévő bel- és külföldi **rőfös és divat-árucikket** — tulhalmozás végett — **mélyen a gyári áron alul kiárusítom.**

Ugymint legújabb **női és férfi ruhakelmék, cassanok, flanellek, cheviottok, fekete gyász- és divatkelmék, mosó-barchetek, saténok, kartonok, francia battistok,** nagy raktár **szepességi vászon, damaszt- és czérna-grállik, kávé- és asztalkészletek,** nagy választék **bouret, crepp butor- és matraczkelmék, Tunis- és csipke-függönyök,** továbbá **atlasz, cachemier, rongy- és selyempaplanok, ágy- és asztalterítők, valódi angol flanel-takarók, besztarcebányai és gácsi lópokróczok, fűzők- férfi- és gyermek-íngék,** stb. stb.

Különösen a férfiközönségnek saját érdekükben ajánlom dus raktáramat **gyapjukelmékben, u. m. télikabát és Mentsikoff-szöveteket, valódi gráczli loden,** továbbá a legjobb minőségű **brünni és angol cheviottok, fekete, peruvien, toskin és camgarn-szöveteket** stb., melyeket végleg kiárusítok. — A n. é. közönség b. látogatását elvára, maradok mély tisztelettel

8-8 **ENGEL ADOLF.**

Pályázati hirdetmény.

4653/I 896. sz. — **Kókova** nagyközségnek elhalalozás folytán megüresedett **jegyzői állására** ezennel **pályázat nyitattik** s a választás megajtására **1897. évi január hó 9-ik** (kilenezedik) napjának délelőtti 10 órája Kókova nagyközség házához kituzetik.

A jegyzői állással egybekötött **javadalmas:**

1. Évi készpénzfizetés **hatszáz** forint.
2. A jegyzői lakás s melléképületeinek, továbbá a hozzátartozó két kertnek, valamint 8 hold szántóföldnek haszonélvezete.
3. Hatvan bécsi mázsa széna és sarjunak mázsánként 1 frtban megállapított váltásdíja fejében 60 forint.
4. Négy bécsi öl tüzifa-járandóság.
5. Évi fuvar és napidíj általany czimén 55 forint.
6. Magánmunkálatokért vármegyei szabályrendelettel megállapított díjazás.
7. Végül az állami anyoknyvvezetői teendőkért miniszterileg engedélyezett 40 forint tiszteletdíj.

Az ezen állásra pályázni kívánók felhivatnak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket **1897. évi január hó 8-ik napjalg** hivatalomhoz annyival is inkább terjesszék be, mert a később beerkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nyustya, 1896. évi december 12.

2-2 **Porubszky, h. főtisztgábiró.**

Fogatok.

Van szerenésém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy **Rimaszombatban, a Jánosi-utczában** (a régi posta-épülettel szemben)

béerkocsis üzletet

alapítottam, a melyet a t. közönség használatára ezenel felajánlok.

Tartok különféle fogatot, melyek vidéki kirándulások vagy hivatalos kiküldetésekre, vadászatokra, lakadalmaakra, vizitélészekre vagy bármínő alkalomra felhasználhatók.

A vidéki uri közönség figyelmét pedig felhívom, hogy **18 lóra való istállómban** lovaik, fedett színem alatt pedig hintójuk részére kényelmes helyet találhatnak, hol zab, széna és szalma is kapható a legjutányosabb ár mellett.

Magamat és új üzletemet a n. é. közönség pártfogó jóakarátába ajánlva, vagyok

Rimaszombat, 1896. desember hóban

kiváló tisztelettel
TRUBINT LUKÁCS,
szíjgyártó és bérkocsi-tulajdonos.

Eladó ház.

Rimaszombatban a Kossuth Lajos-utca 3-ik szám alatti, magános udvarral bíró emeletes ház szabad kézből eladó. — A venni szándékozók jelentkezzenek **Cseh Istvánnál** Sodoma-utca 7-ik szám.

Malombérbeadás.

Tornallyán bérbeadó 1897. évi január 1. vagy februártól a Sajó vízi-malom, a mely 6 kerékre van berendezve, a melyek közül két kő parasztlőrre, a 3-ik ezilinderrel és 42 hüvelykes sárospataki kövel; a 2-ik kő helyett egy egészen új **Ganz-féle 22-tes sima örlő-hengerszerekkel,** nemzeti tisztító trieur-henger és ezilinder, lisztosztályozó-hengerrel a legjobb, legújabb rendszer szerint van berendezve. — Ezenkívül a 2 kerék kendertörő és kása-örlő hajtó malom.

A hozzátartozó lakás áll három szoba, konyha, éléskamrából, továbbá van 2 istálló és szin, 8 hold 1-ső osztályu kert és rét a malom körül.

Bérelni szándékozók **Hámos Árpád** földbirtokos tulajdonoshoz forduljanak.

HEKSCH BERTALAN

fűszer-, liszt- és csemege-kereskedése
RIMASZOMBAT, Főtér
a „**FEKETE KUTYÁHOZ**”.

Rimaszombat város és vidéke nagyérdemű közönségének tisztelettel hozom tudomására, hogy a legközelebbi napokban fog — a **karácsonyi alkalomra** — megérkezni a legkitünőbb, különféle faj

friss hal,

a melyre előjegyzéseket már most elfogadok

Ezuttal bátor vagyok a kereskedésben található mindenféle **fűszer, csemege, bor, pezsgő, likőr, konyak, rum, tea,** továbbá az országihírű **aradi gőzmalom liszttermékeire,** melyet legújabbán vezetem be üzletembe, a n. é. közönség figyelmét felhívni Ugyanesak nálam kapható **császár-petróleum** is.

A n. é. közönség tömeges látogatását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

2-2 **HEKSCH BERTALAN.**

Hirdetmény.

776. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. § a értelmében közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 1896. évi 4487. számú végzése következtében **Bodon József** ügyvéd által képviselt **Komlósy Julia** javára **Dervarics Jenő János** ellen 200 frt s jár. erejéig foganatósított biztosítási végrehajtás utján felül- és lefogalt és 338 frt 95 krra becsült házbutorok és ruhanemű árúkból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósig 5533/1896. számú végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1896-ik évi szeptember hó 30-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 25 frt 22 krtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, alperes lakásán leendő eszközösére **1896. évi decz. hó 28-ik** napjának délelőtti 10 órája határidővel kituzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1896. évi december hó 15-én.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

Karácsonyfa-díszek!

A közeledő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmával van szerencsém a nagyérdemű közönségnek figyelmét felhívni **csukrászdám-ban** nagy mennyiségben összehalmozott

alkalmi ajándéktárgyakra,

ugymint: **csukorkák, hab-alakok** darabonként a legfinomabb kivitelben: **1 krtól feljebb; dobozokban 50 krtól feljebb;** — továbbá a leggyönyörűbb **bonbonierek, karácsonyfa-díszek, toll-karácsonyfák** díszítve és díszítés nélkül, karácsonytára **éghetetlen gyapot-hó,** stb. stb.

Ezenfelül a legfinomabb **likőrök,** francia **konyakok, rum és tea;** naponta friss **tea-sütemény, mákos- és diós-patkók,** valamint **fonott-kalács** is kapható. — Számos látogatást kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Özv. MISKOLCZY ISTVÁNNÉ

Rimaszombat, Főtér.

Finom tea-sütemény!

Hirdetmény.

3450. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Dapsy Palicz Mária** végrehajthatónak **Kónya András** végrehajtást szenvedő elleni 107 frt 33 kr. s jár. iránti árverési ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi. 60. t.-cz. 144. §-a s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Pádár községben fekvő s a pádári 108. sz. t. j. k. b. n. A) 1—30. sorszám alatt felvett és ugy a külső, mint a belsőseget magában foglaló 1/4-ed urbéri birtokból, valamint az ezután járó erdő- és legelőilletményből, vagyis az egész ingatlan 3/10-ed részére és pe a C) 1. alatt a 7498/876. számú végzéssel özv. Kónya Simon Erzsébet javára bekebelezett özevgyi jognak épsegben tartása mellett 648 frt kikiáltási árban elrendeltetett s annak megtartására határnapul **1897. évi február hó 17-ik napjának** d. e. 10 óráját Pádár községben, a bíró házához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át azaz 64 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvalékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1896. évi november hó 19-én.

Aldorffer, kir. törvszéki bíró

Életnagyságn

**arczkép
kréta-
rajzban.**

**Legszébb
szobadisz. Leg-
kedvesebb em-
lék. — Legalkal-
masabb ajándék
karácsony és
újévre.**

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságn mellképeket készítek művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel

és olcsó áron.

Tessék árjegyzéket kérni!!

KOHN DÁVID

BUDAPEST, Károly-körút 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

2-10

Hirdetmény.

870. sz. — A nagy-rőzei kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **nagy-rőzei takarékpénztár** végrehajthatónak **Stefanko András** és neje **Simonidesz Mária** végrehajtást szenvedő elleni 250 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a nagy-rőzei kir. járásbírósa) területén levő M-Hosszurót község határában fekvő, a Stefanko András és neje Simonidesz Mária tulajdonát képező murány-hosszuróti 106. és 226. sz. t. j. k. b. n. foglalt ingatlanokra az árverést 899 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1897. évi január hó 11-ik napján** dalelőtti 9 órakor, Murány-Hosszuróten a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett ártolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságü. minisztr. rend. 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében, a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

A nagy-rőzei kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság.
Kelt Nagy-Rőze, 1896. márczius hó 26. napján.

Szecskey, kir. albiró.

Hirdetmény.

63. szám. — Alólirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a nagy-rőzei kir. járásbírósa 1896-ik évi 667. számú végzésével **Dr. Vieszt Károly** nagy-rőzei lakos, ügyvéd által képviselt **nagy-rőzei takarékpénztár** felperesnek részére **Martincsik Viktor és neje** nagy-rőzei lakos alperesek ellen 280 frt tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt ingóságokra a fent idézett kir. járásbírósa 1896. évi 869. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak leendő megtartására határidőül **1897. évi január hó 5-ik** napjának d. e. 9 órája Nagy-Rőzezen alperesek lakásán kitétik, a mikor a bíróság lefoglalt 3 drb szekér, 1 drb

fejős-tehén, 1 drb malacz és különféle házbutorokból álló és 433 frt krra becsült ingóságok a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak.

Felhívhatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot s mennyiben részökre foglalás korábban eszközöltetett volna, — és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

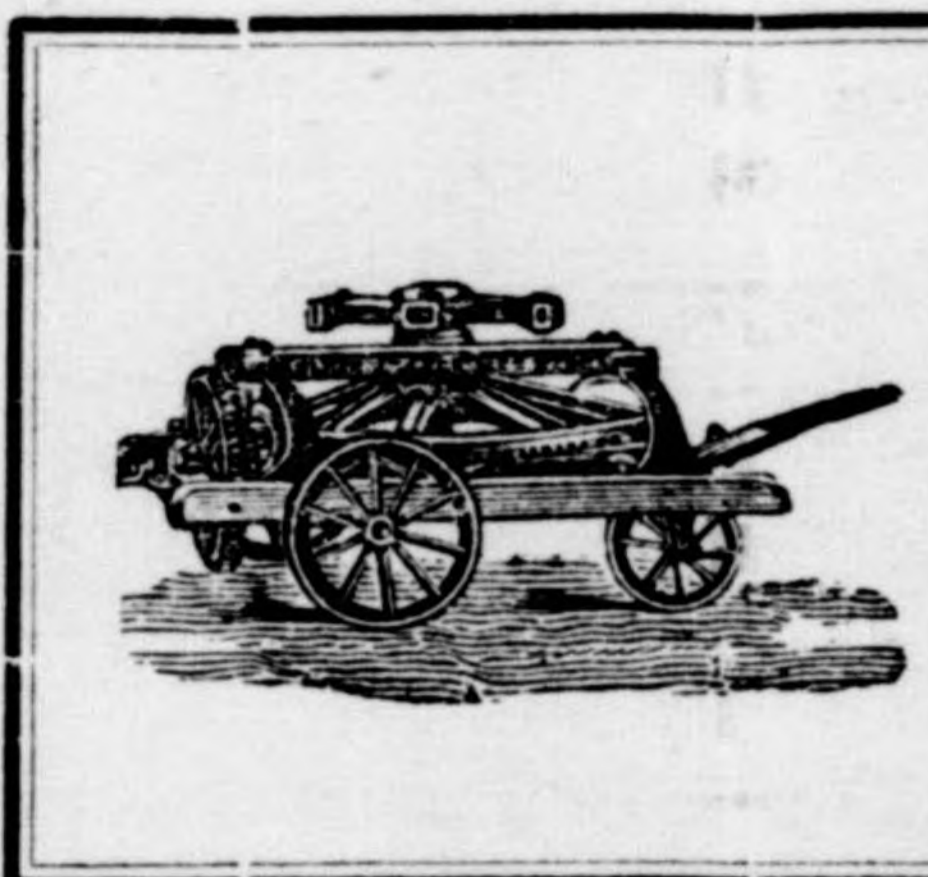
A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján követtendő kifüggesztést naptól számítatik.
Kelt N.-Rőzezen, 1896. évi december hó 20-án.

Ecseghy József, kir. bir. végrehajtó.

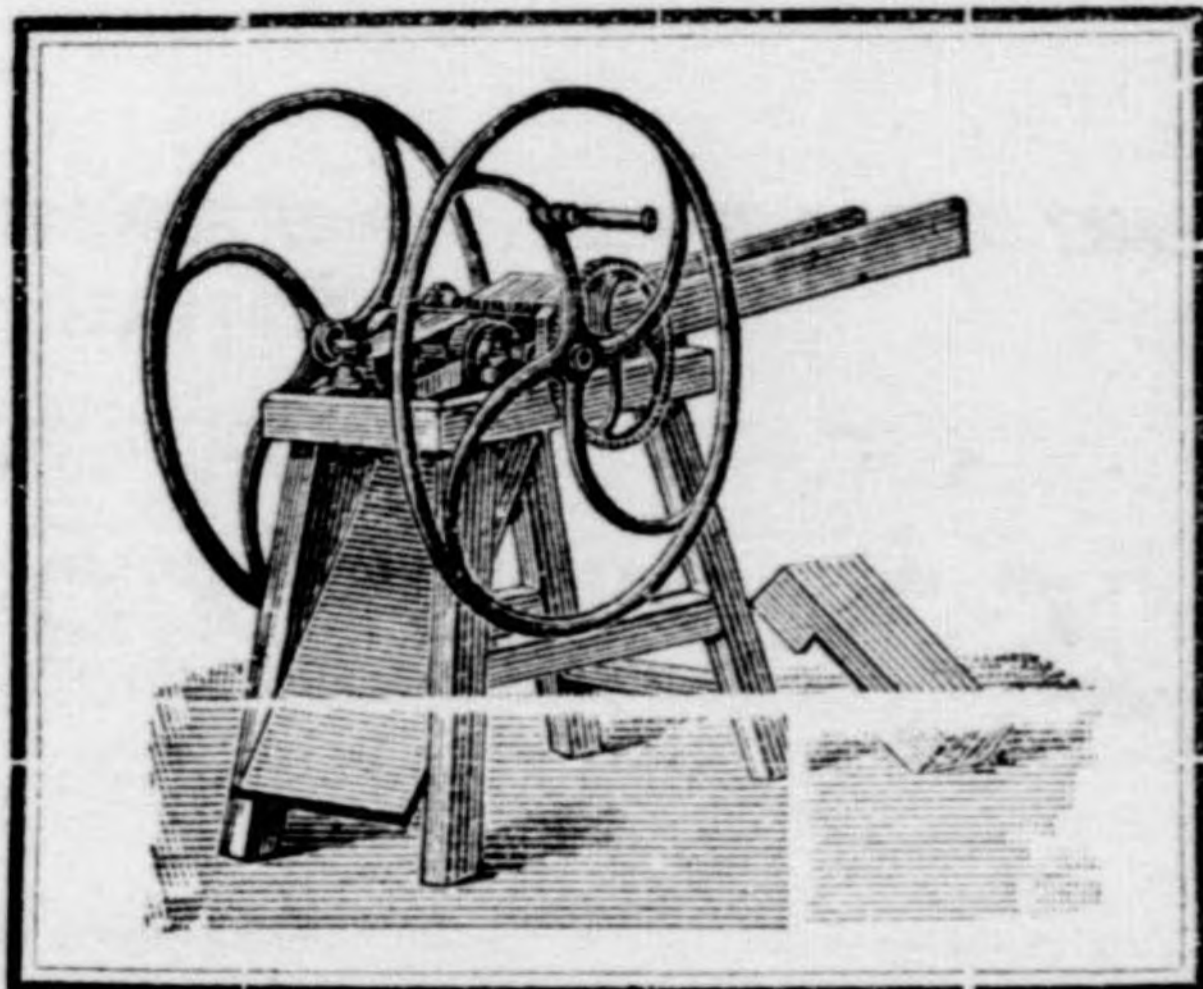
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-uteza 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szecskaavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengerimorzsolókat,
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket,
Olajmag-zúzókat, továbbá
Örlő- és daráló malmokat,

Progress-tisztítógépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődéink gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

4-6

Hatóságilag engedélyezett nagy végeladás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudására hozni, hogy a 24 év óta fennálló s jó hírnevű **rőfös- és divatárüzletemet** véglegesen felosztalom s a raktáramon levő összes czikkeket **végeladás útján, gyári áron alól kiárusítom.**

Ezen kedvező alkalom felhasználására vagyok bátor mindenkinek a figyelmét felhívni és kérni, győződjön meg az üzletemben levő összes **árak kiváló jóságáról,** valamint a pontos kiszolgálat és hallatlan olcsó árakról.

Teljes tisztelettel

LANDAU A. FIA,
Rimaszombat, Főtér 21. sz.

Dús választékban és olcsó árban végeladásra kerülnek: A legdusabb bel- és női ruhakelmék, fekete erppek, ternók, cheviottok, lüsterék és gyászkelmek, fekete és színes selyemszövetek, casan és női posztók, színes és fehér barchettek, perkalok, férfi és női fehőrneműek, valódi normal és Jäger alsóruhák, női mellfűzők, valódi rumburgi, creas és szepességi vásznak, abrosz- és asztalkendők, törülközők, canavaszok, szepességi damasztgrádlík, asztal- és ágyterítők, asztal-, ágy- és futó-szőnyegek, butorkelmék és ablak-függönyök, paplanok, menyasszonyi koszorúk és fityolok, csipkék, szallagok és díszes zsinórok, bőr- és szövött kesztyűk, harisnyák, nap- és esőernyők, brünni és angol férfiruha-szövetek, valódi radványi posztók, valamint ehhez bélés és egyéb hozzávalók, ezernák, gombok, pamutok, selymek. Téli nagykendők, berlini és perkál fejkendők, valódi rumburgi vászonsebkendők, gallér és kézelők meglepő nagy választékban.

Mélyen leszállitva a gyári áron alól.

Vizmentes hőczipők magas szárral és meleg béléssel!

Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ

női- és férfi-czipész

RIMASZOMBATBAN, Főtér 27. sz.

Van szerencsém a n. é közönséget tiszteletteljesen tudatni, hogy **27 év óta fennálló czipész-üzletemet és raktáramat** a beállott téli időnyre **női-, férfi- és gyermek-, legnagyobbbeszerzett saját műhelyemben** készült, részint előkelő **budapesti és bécsi** gyárakból beszerzett **minden fajú lábbeli-árakkal dúsán felszereltem,** minek folytán azon kedvező helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt látogatóim — fokozott divatszern igényeit is — **akár kész, akár megrendelésre** gyorsan előállítandó áruimmal, **legjutányosabb árakon,** kielégíthetem.

Az a jó hírnev, mely üzletemhez kezdettől fogva fűződik, biztosítékot szolgálhat jövőben is a tisztelt közönségnek arra nézve, hogy szíves megrendeléseinek gyors, pontos és lelkiismeretes teljesítése által teljes megelégedését fogom kiérdemelni.

Midőn a nagyérdemű közönség megtisztelő figyelmébe ajánlom magamat és üzletemet, s irányomban eddig is tanúsított lekötelező pártfogásaért őszinte köszönetet mondok, maradtam Rimaszombat, 1896. december hó

kiváló tisztelettel
Özv. KOVÁCS ZSIGMONDNÉ.

Vadász- és lovaglő-botosok egész magas szárral!